

NAUJIENOS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXX

Price 25c

Šešt.-pirmadienis — Saturday-Monday, July 30-August 1, 1983

Nr. 146

MASKVA PIRKS 9 MILIJONUS TONU JAVU

IZRAELIS IŠAKĖ LIBANUI ATŠAUKTI KRIKŠČIONIS IŠ PIETŲ

IZRAELIO KARIAI TURĖS TRAUKTIS IŠ VISOS LIBANO TERITORIJOS, SAKO SEKR. SHULTZ

SIDON, Libanas. — Izraelio kariuomenės vadovybė įsakė Libano krikščionims trauktis iš visos Libano pietų sritys. — sako iš Beiruto atėjęs pranešimas.

Ginkluoti Libano krikščionių daliniai nenoriai traukiasi iš Sidono sritys, bet Izraelis pranešė, kad krikščionys turės trauktis iš visos pietų Libano sritys.

WASHINGTON, D.C. — Sekretorius George Shultz, praleido tris dienas su Izraelio užsienio reikalų ministru I. Šamiru ir gynybos ministru M. Arens. Su jais tarėsi dėl Izraelio karių atšaukimo iš Libano. Vyravo įsitikinimas, kad Izraelis, laikinai karių atšaukęs, netolimoje ateityje toms pačioms ginkluotoms pajėgoms įsakys žygiuoti pirmyn.

Izraelitai pasimatė su prezidentu

Sekretorius G. Shultz įtikino Izraelio užsienio reikalų ministrą Šamir ir gynybos ministrą Arens, kad pasitraukusios Izraelio ginkluotos pajėgos daugiau nebegrįš į Libano šlaitus.

Sekretorius Shultz, kartu su atvykusiais Izraelio vadais, nuėjo pas prezidentą Reaganą. Jis pakartojo jėms, kas pats darys, kurias jėdų girdėjo iš sekretoriaus Shultz. Prezidentas pritarė atvykusiesiems Izraelitams, kad ir Sirijos kariai turės kraustytis iš Libano.

Izraelitai, apelsidams, pozicijas Libane, tikėjosi grįžti sirijiečių vyčių laukan iš šiaurės Libano. Šiomis dienomis paaiškėjo, kad bus kitos jėgos sirijiečiams suvaldyti. Susidaro įspūdis, kad Beginas žinojo šią paslaptį, todėl ji ir spaudė toks didelis nu-

siminimas. Jis nenorėjęs važiuoti į Washingtoną.

Krikščionys protestuoja prieš Izraelitų

Pietų Libane yra didelė krikščionių bažnyčia Hamba mieste. Ji yra viena didžiausių visame pietų Libane.

Izraelitai visą laiką labai švelniai elgėsi su senais krikščionimis, bet dabar įsakė krikščionių daliniams kraustytis į šiaurę. Gyventojai gali pasilikti, bet ginkluoti krikščionių daliniai, visą laiką globoję tikinčiuosius, privalo išvykti.

Senoji Hambos bažnyčia yra didelė. Ji turi penkių ratų stogą. Tikintieji jai sutelpa ir randa šėselį nuo kaitrios saulės.

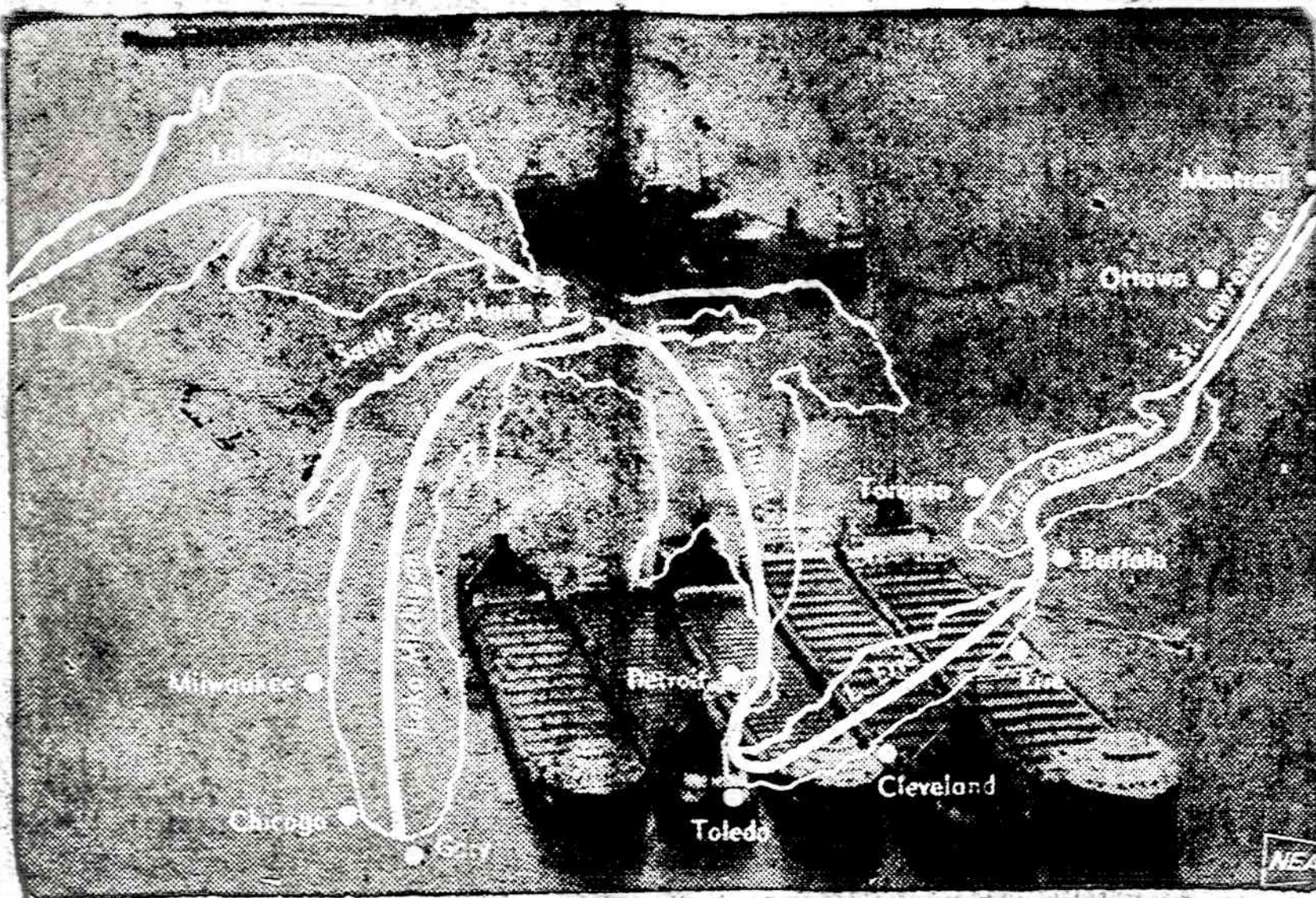
Izraelio kariuomenės vadai nuvyko į Sidoną, į Nabatiją ir Šut kalnus, užėjo į kariuomenės vadovybės centrą ir trumpai papasakojo, kodėl krikščionys turės iškelti į šiaurę. Krikščionys patenkinti pranešimo forma, bet jiems nepatinka keltis šiaurėn.

Sekretorius H. Jackson paklausė sekretoriaus Weinberger, kodėl nesimamta būtų priemonių prieš bereikalingą pinigų eikvojimą.

Respublikonai reikalauja aiškumo apie prezidento pavogtus dokumentus. Ar juos vogė respublikonai, ar paties Carterio samdyti demokratai?

Sovietų rūblis tarptautinėje rinkoje bevertis, todėl apie jį sutartyje nekalbama.

Penktadienį aukso uncija kainavo \$425.

Didieji transporto laivai iš vakarų šiaurės gabena geležies ir vario rūdą į Clevelando, Toledo, Detroito ir kitas dirbtuves plienui ir špižiui gaminti.

INDIJOJ SICHAI SAUVALIAUJA, PATYS KARIA VAGILIUS

PUNĐZIABO PROVINCIJOJE GAUDOMOS GRAŽESNĖS MOTERYS IR PARDAVINĖJAMOS PELNUI

NEW DELHI, Indija. — Praeity savaitė Pundžjabo provincijos šiaurėje sichai sučiupo penkis vagilius ir aikštėje pakorė. Norėta laukti teismo, advokatų, bet sichai nieko nelaukė ir vakare visus pakorė.

Labiausiai visus nustebino piktųjų fotografija, atspausdinta liberalinio dienraščio, ilgomis dešimtmečiais kovojusio už žmogaus teises.

Vakare sichų minia nuėjo į pakartųjų namus ir pagrobė rastas žmonas, kad galėtų parduoti prostitutacijai į Indijos didmiesčius. Pastebėta, kad gražesnių moterų gaudymas ir vogimas prasidėjo ir kitose Pundžjabo provincijos vietose. Pagautas moteris sichų pardavinėjamos pasipelnymo tikslais.

Susipratusieji sichai protestuoja

Indijos sostinėje ir aplinkinėse provincijose gyvenantieji sichai sukviė didelį mitingą ketvirtadienį ir protestavo prieš Pundžjabo provincijoje prasidėjusią sichų sauvą.

Jie protestuoja prieš įtariamųjų pagrobimą, vilkimą į aikštes ir korimą. Penkių įtariamųjų vagilijavime, pakorimas sukėlė tokį didelį pasipiktinimą, kad susipratusieji prašo valdžios imtis griežtų priemonių prieš šių fanatiškų sichų sauvaliavimą ir žudymą. Netrukus Pundžjabo provincijoje rimti žmonės nebegalės gyventi.

Mitingą sušaukusieji praso vyriausybę imtis labai griežtų priemonių prieš kartuves viešoje aikštėje be teismo. Be to, labai griežtas protestas buvo paskelbtas prieš gražiau nuaugusių moterų vogimą ir pardavinėjimą didmiesčiuose.

Man nepatiko kita policijos vado yda: jis naudodavo valdišką lėktuvą mokyti draugus skraidyti...

RADO DU SOVIETINIUS PLODURIUS

GRONNEDAL, Grenlandija. — Ketvirtadienį danų karo laivai vieto vandenyse rado apskritą plūdūrį, kurį Sovietų karo laivai vartoja susisiekti su Maskva.

Plūdūrys buvo apie 80 mylių atstumu nuo šios danų laivyno bazės. Matyti, kad Sovietų narlaivis, prabuvęs kurį laiką gilumoje, iškilo į paviršių ir norėjo susisiekti su Sovietų laivyno vadovybe, esančia Kronstadto uoste. Po vandeniui narlaiviai negali susisiekti su Kronstadu, bet kai iškyla paviršium ir paleidžia plūdūrį, tai jis padeda rusams nustatyti, kur jie yra ir pranešti, kad dar gyvi.

Šių metų liepos 19 dieną danai ištraukė iš vandens kitą sovietinio narlaivio plūdūrį. Danai žino, kad Sovietų narlaiviai susinėjasi apie Grenlandiją.

GUBERNATORIUS ATLEIDO POLICIJOS VADĄ

SAN JUAN, Puerto Riko. — Gubernatorius Carlos Romero Barcelo ketvirtadienį atleido Puerto Riko policijos vadą už tai, kad jis norėjo užvesti bylą dviem kovotojams už Puerto Riko nepriklausomybę. Gubernatorius turi nuovoką apie pabėgusius žmones, žino, kad jie du nieko nepadare ir kad tardymas buvo bereikalingas laiko ir pinigų eikvojimas. Gubernatorius taip ir pasakė policijos vadui. Pastarasis įteikė atsistatydinimo pareiškimą. Gubernatorius pareiškimą priėmė ir policijos vadą atleido.

Kada viskas aprimo ir buvo surastas kitas policijos viršininkas, tai gubernatorius Barcelo dar pridėjo:

Man nepatiko kita policijos vado yda: jis naudodavo valdišką lėktuvą mokyti draugus skraidyti...

NEVYKUSI JUNGŲ TAUTŲ SVIETIMO KOMISIJA

NEW YORK, N.Y. — Prie Jungtinių Tautų yra sudaryta didelė švietimo, mokslo ir kultūros organizacija. Metinis jos biudžetas yra 197 mil. dolerių. JAV, norėdamos padėti Jungtinėms Tautoms, mokėdavo 50 milijonų dolerių kasmet.

Švietimo ir kultūros reikalams komisija išleidžia informacijai milžiniškas sumas. JAV nėra priešingos šioms informacinėms išaidoms. Bet ši komisija kartais melasi į politinius reikalus. Be jokio rimto pagrindo ši komisija pasmerkė Izraelį. Pasmerkė todėl, kad Izraelis gynėsi nuo Egipto, Jordanijos ir Sirijos užpuolimo. Nei šio, nei šio šio komisija išmetė Izraelį iš švietimo komisijos didelę balsų daugumą.

Amerikos ambasadorė Jea Shevlin Gerund pasiūlė iš šios komisijos išeiti už paskelbtą netikslią informaciją apie Izraelį, ir nemokėti metinių mokesčių.

Sekretorius Caspar Weinberger pranešė Senato komitetui apie planuojamus manevers Karibų jūroje.

Sovietų valdžia pasižadėjusi už Amerikos javus mokėti doleriais ar auksu. Kremlius dažniausiai moka auksu.

KALENDRELIS

Liepos 30: Judita, Adelė, Vilius, Ulė, Bijūnas, Garbė, Kvietis.

Liepos 31: Ignas, Lėtutė, Gožė, Daugaudas, Tautminas.

Rugpjūčio 1: Petras, Gilšė, Sūduvis, Gauda, Lakstė, Vykingtas.

Saulė teka 5:42, leidžiasi 8:11. Oras šiltas, tvankus, lis.

DOLERIS PABRANGO VIŠOSE PASAULIO BIRŽOSE

VIEŅOJE DERVBOS EJO NET DVEJUS METUS, SUŠITARE TIKTAI KETVIRTADIENĮ VAKARĖ

WASHINGTON, D.C. — Ketvirtadienį vakare Vienoje pasirašyta nauja sutartis su Sovietų Sąjunga Amerikos javams parduoti. — penktadienio ryte pareiškė žemės ūkio sekretorius John Block.

Naujai pasirašyta sutartis galios penkerius metus, pradedant šiuo metų spalio 1 d. Iki šio metu Sovietų Sąjunga kasmet pirkdavo po šėsis milijonus metrinių tonų įvairių javų. Susitarimas pasibaigė 1981 metais. Nuo to laiko nebuvo jokios sutarties su Sovietų S-ga javams pirkti. Sovietų valdžia buvo nepatenkinta prez. Reaganu, nes jis nenorėdavo tartis tomis pačiomis sąlygomis, kokias gaudavo ir kitos valstybės. Rusai norėjo gauti lengvatų, bet prezidentas jų lengvatų nedavė.

Be to, prezidentas norėjo parduoti daugiau javų. Amerikos fermeriai gali išauginti žymiai daugiau javų, negu išaugindavo iki šio metų. Naujai išaugintus javus reikėdavo laikyti javų ūruoduose. Juos reikėdavo prižiūrėti, kad jie negestų, pelės ar įvairūs vabaliai jų nesugadintų.

Sovietų valdžia pirkdavo javus Kanadoje, Australijoje, Argentinoje ir kitose vietose. Prezidentas nenorėjo, kad Amerikos fermerių javai gulėtų ūruoduose. Norėdinti į visus tarptautinius nesuipratimus, ateinančių penkmetį rusai, vietoj šėsių milijonų metrinių tonų, kas met pirks iš JAV devynis milijonus metrinių tonų.

Amerikos fermeriai turėtų būti patenkinti nauja sutartimi, nes galės pravalyti visus ūruodus, — pareiškė sekretorius J. Block.

Nauja sutartis įpareigoja rusus pirkti kviečius, rugius, miežius ir kukurūzus. Jeigu rusai iš anksto praneš, tai galės vietoj javų, pirkti dalį sojos pupelių, kurių Amerikos fermeriai išaugina ypač daug.

Visi žino, kad tarptautinė įtampa gana stipri ne tik Artimuose Rytuose, bet ir Centro Amerikoje bei kitose vietose. Buvo susidaręs įspūdis, kad dėl Nikaraguos gali kilti nesuipratimų, nes prezidentas buvo pasiryžęs išprašyti visus Kubos karius iš Nikaraguos. Pats Castro pasiūlė tartis tuo reikalu. Dabar, kai pasirašyta nauja javams pirkti sutartis, yra vilties laukti, kad Nikaraguoj ir Artimųjų Rytuose įtampa kiek sumažės.

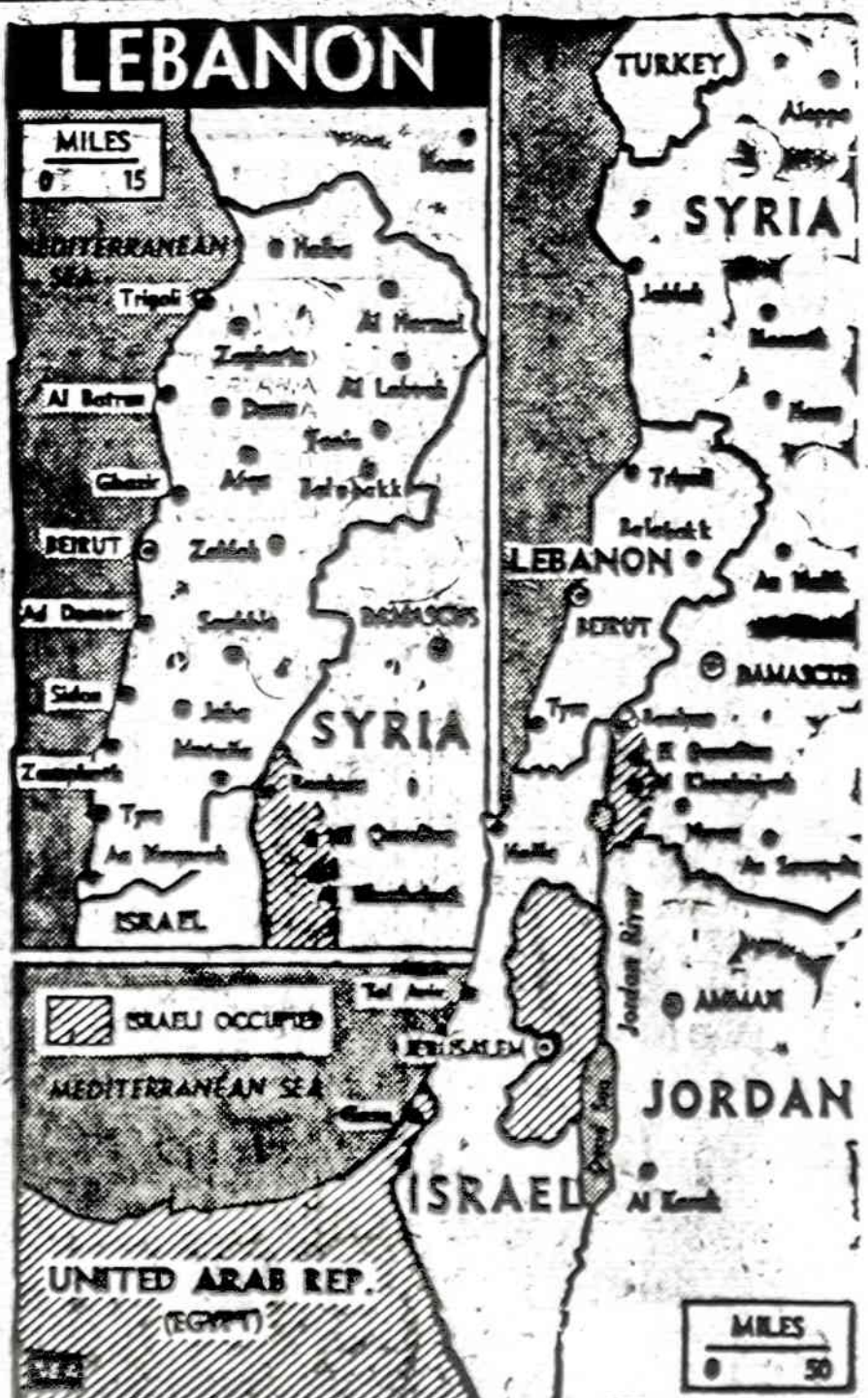
Ketvirtadienį pasirašyta sutartis gerokai pakėlė dolerio vertę visose tarptautinėse biržose. Aukso vertė gerokai nusmuko, o dolerio pakilo. Diktatorius Fidel Castro gana smarkiai pašūkavo, bet jis pats pasiūlė tartis ir atšaukti Kubos parėjus iš Nikaraguos. Atrodo, kad Amerikos kariuomenės vadovybė tuo nepatenkinta. Amerikiečiai reikalauja, kad Kubos kariai būtų atšaukti ne tik iš Nikaraguos, bet ir iš Salvadoro.

PARYŽIUS, Prancūzija. — Ketvirtadienio naktį Paryžiaus priemiesčio parke rastas Gilberto Zemūro lavonas, paplūdes kraujuose.

Paryžiuje penki broliai Zemūrai buvo didžiausi didmiesčio gangsterių vadai. Nušautasis buvo pats vyriausias. Visi penki broliai veikė kartu, bet įskaitus duodavo nušautasis, vyriausias, džiausiają galią turįs gangsteris.

Policija nustatė, kad jis visą naktį praleido pas savo draugus, lošdamas kortomis. Paryčiu jis grįžo namo ir panorė išvesti pasivaikščioti tris savo šunis. Parke jam buvo paleistos trys kulgos ir pakaušį. Pabėgęs šunys davė suprasti apie nelaimę. Broliai jį rado. Įsimaisė policija.

Ištisus 20 metų Zemūrai valdė Paryžiaus gangsterius, bet nuskriaustieji sekė vyriausiąjį ir su juo suvedė turėtas sąsąkas.

Izraelio kariuomenės vadovybė įsakė ginkluotiems krikščionių daliniams iškelti iš pietų Libano.

Sekretorius Shultz nurodė atvykusiems izraelitams, kad Izraelio kariai nebebus Sirijos karių, nes jie patys iškelsias iš Libano.

Socialinis draudimas ir aprūpinimas

VI metai

Liepos 30, 1983 — Nr. 26 (273)

Redaguoja PRANAS ŠULAS

Klausimus ir medžiagą siųsti: 4436 So. Washtenaw, Chicago, IL 60632

Demokratų partijos kandidatai pritaria Medicare sumoms

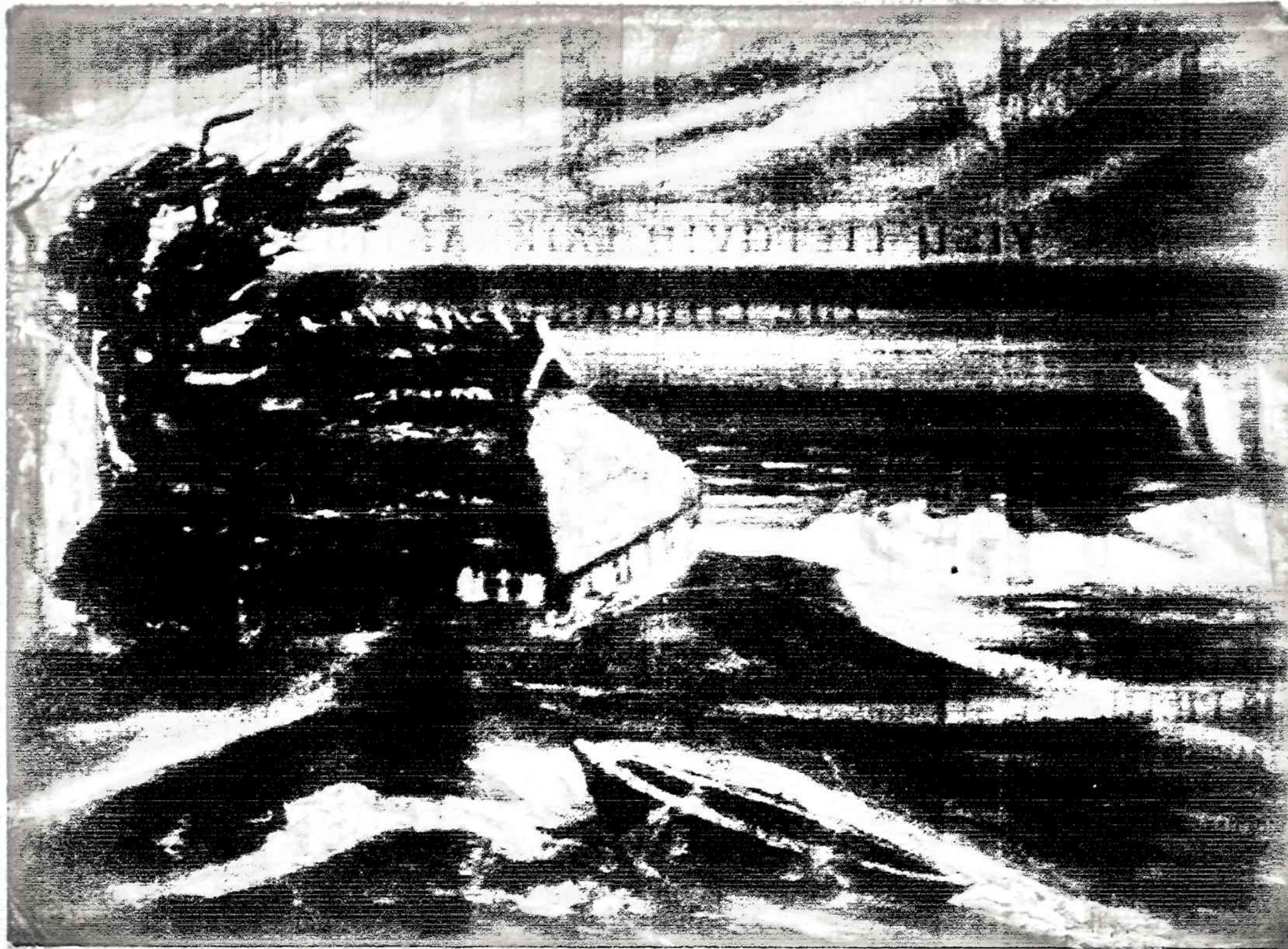
WASHINGTON, D.C. — Demokratų partijos kandidatai p.e.z.d. pareigoms praėjus savaitę pranešė partijos Centrom tetai, kad jie remia partijos nutarimą neišbraukti vyresnio amžiaus žmonėms reikalingų Medicare sumų.

Pirmiausia ludijo buvęs viceprezidentas Walter Mondale. Jis jau anksčiau buvo pareiškęs, kad vyresnio amžiaus vyrai ir moterys, išėję pensijon ar dėl ligos nustoję dirbti, privalo gauti medicinos aprūpinimą. Mondale yra įsitikinęs, kad gydytojai išnaudoja medicinos paramą ir nulupa dideles sumas. Jis norėtų šią klausimą patvirtinti, nustatyti priklausomas sumas, bet negalima nutraukti vyresnio amžiaus žmonėms reikalingų sumų.

Sen. Alan Cranston, iš Kalifornijos, ir sen. E. Hollings, iš S. Carolina, buvęs Floridos gubernatorius Reuben Askew ir citi tvirtino Centro komitetui, kad jie, jeigu būtų išrinkti, tai pritarė dabar veikiančiam Medicare įstatymui ir imtųsi priemonių suvaldyti pasipelnę norinčius gydytojus.

Prezidentas Reaganas, kelias atvejais kalbėdamas Medicare reikalu, pabrėžė, kad jis nedarys jokių pakeitimų šiame įstatyme. Jis kovos už vyresnio amžiaus žmonėms teikiamą pagalbą ir bandys sutvarkyti kelių gydytojų didelio pasipelnimo užsimojimus.

Manoma, kad ateinančiais trim metais Medicare išlaidos bus keliasdešimt milijonų mažesnės.

DOMAS GALDIKAS

"GAMTOVAIZDIS" (Tap, La)

Atleido iš darbo švilpaujanti tarnautoja

Des Moines (AP). — Mėsinės tarnautojas buvo atleistas už tai, kad švilpavo, kai jis dirbo darbo metu. Donald R. Kirkmanas iš darbo atleido, kadangi jis turėjo paprotį darbo metu švilpauti. Mėsinės savininkas Don Begett tam tarnautojui įsakė darbo metu nešvilptuti, nes tuo būdu jie atbaidys pirkėjus. Tačiau Kirkmanas atsakė, kad jis švilpauja ir toliau. Savininkas atleido švilpaujanti tarnautoja už nevykusį elgesį. Darbo tarnyba praeitą penktadienį viešam apklausinėje nutarė, kad atleistas Kirkmanas parodė nepaklūnumą administracijai ir dėl to pats pasitraukė iš darbo. (Sun-Times 7.17.83).

tų artistai, įvyko protesto demonstracijos.

San Francisco mieste demonstravo 300 dalyvių. Artistų pasirodymas scenoje nuolat buvo pertraukiamas scenoje tų žmonių, kurie demonstravo lauke.

Chicagoje į Sovietų artistų pasirodymą buvo parduota 900 bilietų, kurie beveik visi buvo gražinti kason. Laikė jų koncerto tebuvo tik 86 dalyviai. Sauleje buvo daugiau policininkų, negu publikos. Lauke demonstravo 600 asmenų. Dauguma iš jų rusų emigrantai.

Sąryšy su tuo atsaukti koncertai Brooklyne, N. Y. Kvine, N. Y. demonstravo Goldon Center kolegijoj afganų grupę

Prekyba ir pramonė

Visi darbai pasauly surišti karu. (Tarnas turi tiek pat proto, kaip ir jo meistras). Nuo 1921--1929 m. JAV ir kitur buvo mažai bedarbių. Tada nebuvo JAV užsienio prekybos, bet buvo aukštas "praktionizmas". Tada buvo įstatymai, saugojantį darbą. JAV nereikėjo niekam bijoti užsienio konkurencijos. Nuo II Pasaulinio karo, ypač nuo 1983 m.: 40% JAV žemės ūkių įjungta į prekybą su užsieniu, ypač su Sovietų bloko valstybėmis. Daugelyje atvejų eksportas remiamas išdo, duodant

paskolas. Export-Import bankui, World bankui, Inter. Monetary Fondui, kad palaikytų eksportą. Viskas, vardu "Free foreign trade", prisideda prie fed. deficito ir procese prie infliacijos JAV ir infliacijos vakarų pasaulyje. Beverly Kitchina baigdama klausia: "Kodėl nuo pasaulinio karo mes tapome tuo eksportu laimingi?"

— Giant Food, Inc., Landover, Md., tvirtina, kad kuponai pabrangina maistą ir kitas prekes. Juos reikia spausdinti, garsinti ir apskaičiuoti. Visa tai įeina į prekių kainą, bet kuponai labai retai pirkėjai pasitenkina. Giant Food ragina gamintojus nenaudoti kuponų, o vietoj jų sumažinti produktų kainas.

Trumpai

— County Apskritis valinės įstaigos apeliavo dėl fed. pagalbos darbų programos liginėms, sveikatos apsaugai bedarbiams ir apgyvendinimo (housing) benamių asmenų. Nacionalinė Absoliucija apskriti delegatai yra numatę patvirtinti Tarybos priimtas rezolucijas prieš konvencijos Milwaukee, Wisc., pabaigą, kuri numatoma šioms dienoms.

— Apskaičiuojama, kad 90%

is 88 milijonų svarų nuodingų (toxic) atmatų, kurios susidaro šiame krašte vykdančių įvairių dalykų gamyba, be tvarkos išmėtoma po visą šalį.

— Federalinis teisėjas įsakė Californijai peržiūrėti atlyginimų pašalpų mokejimą valstijos 350,000 bedarbiams. Išmokejimai pašalpų buvo sustabdyti vienuolika dienų, kadangi valstijos įstatymų leidėjai nepriėmė 1983-4 metų biudžeto.

— Kongreso narė Josephine Oblinger pasiūlė HB54 bilijū, kuriuo uždraudžiama privalomą į pensiją išėjimą. Šis bilijū priimtas Aukštuose Rūmuose Senato posėdyje praėjusį pirmadienį.

— Valdžios statistika rodo, jeigu nebus imtasi reikalingų priemonių namų apsaugai, vienas iš trijų namų nukentės nuo kriminalistų. Valdžios organai nuostatė, kad maždaug 30% namų savininkų buvo aukos 1981 metais. Tiksliau apskaičiuojant nusikaltimas įvyksta kas tris sekundes, kas sudaro 4 milijonus įvairių nusikaltimų. 32% visų nusikaltimų buvo atlikta dienos metu. Ši statistika gąsdina vienas namų savininkus. Bet nežiūrint to, daugelis namų savininkų nekreipia į tai pakankamai dėmesio, nes 97% nesirūpina reikiama namų apsauga.

• 1841 metais Philadelfijoje Volney B. Palmer įsteigė pirmąją reklamą (advertising) baiga. Ji numerista, o jis turi raštine.

PER DAUG ISSITARE

Anupras išvyko su savo mergina pasivažinėti. Vakarais buvo gražus ir, pagaliau, jis neišken-tė paklausti:

— Anelia, sutik būti mano žmona!

— O taip, Anuprai, — atsakė ji.

Jis vėl nutilo ir apie ką tai mąstė. Jo'o merginai nusibodo laukti ir ji ištarė.

— Ar tu daugiau nieko nesakysi?

— Ach, aš ir taip per daug jau pasakiau...

***

TARPE DVIEJU MERGINU

— Mano meilė išskrido per langą...

— Kaip tai galėjo atsitikti?

— Labai paprastai. Jonas išgirdo tėvą ateinant ir turėjo smukti lauk.

***

VISKAS GAMTOJ IŠMINTINGA

Mokytojas: — Taigi, dabar jau aišku, kad kiekviena gamtos smulkmena yra išmintingai sukurta ir turi savo paskirtį. Galit pasakyti pavyzdį?

— Gulbė, ponas mokytojau.

— Kodėl gulbė?

— Taigi, gulbei duotas ilgas kaklas, kad ji per potvynius nepakestų.

***

GRAMATINE PAKLAIDA

Ieva: "Tavo mylimasis vis nemoka atskirti žodžių "man" ir "mane".

Ona: "Tai maža paklaida. Otavasis, žinai, neatiskiria "manęs" nuo "tavęs".

MOTERŲ SUKTUMAS

"Kokios sukotos dabar moterys, tu ne vakte nenusivoki!"

— Na, ir ką jos tau padarė?

— Matai, aš idėjau į laikraštį naują vedybų skelbimą — ir ką tu pasakysi: pirmasis atsakymas, kurį aš atidariau, buvo mano sužadėtuotinė!

***

Motina: "Kaip tau patiko ši knyga?"

Duktė: — Nelabai, ypač pamąją reklamą (advertising) baiga. Ji numerista, o jis turi raštine.

JŪS KLAUSIATE, MES ATSAKOME

KL. Didžiai gerbiamas ponas Šulai. Tamstos laišką gavau — ačiū. Džiaugiamės, kad Tamsta žadate pagelbėti mums pensijos gavimo reikale. Malonėkite pasakyti kiek apytikriai gautų pensijos mano žmona, sulaukusi 62 metų ir kiek gautų sulaukusi 65 metų? Be to, pasakykite, kiek gautų po mano mirties? Aš gautu 405 dolerių per mėnesį. Žmona niekur nedirbo. Iš anksto Tamstai dėkoju.

A. Krulienas

ATS. Jūsų žmona, sulaukusi 62 m. amž. gautų (vyro) 20% jūsų pensijos; gi esant 65 m. amž. — gautų \$208.50, o po Tamstos mirties — 300 dol. Nuo 1984 m. visiems pensijos bus padidintos tokiu nuosimėiu, kokiu pragyvenimas pabrangs. Jei reiktų užpildyti Soc. Soc. anketą jūsų žmonai, mes galėsime padėti.

KL. Malonėkite atsakyti man didžiai rūpimą klausimą. Naktį, gaisro metu, bėgdamas per tuščią sklypą, iškritau į atvirą surą (duobę vandeniui nubėgti) ir išsinarinau koją. Ilgą laiką negalėjau dirbti. Pasitairavęs miesto valdyboje sužinojau, kad apie šio sklypo savininkai gyvena Chicagoje, bet jis tuo sklypu nesinteresuoja ir už tą sklypą jau apie 15 metų jokių mokesčių nemoka. Ar aš galiu iš to sklypo ieškoti per teismą nuostolių, kad ma būtų atlyginta už gydymą kojos ir už nedarbo laiką, kol negalėjau dirbti dėl su-

žalotos kojos. Jei man teismas priteistų atitinkamą sumą pinigų, tai nors sklypo savininkai ir nemokėtų, bet gal laikui bėgant kas nors tą sklypą nupirktų, tai gal tada iš to pirkėjo galėčiau man priteista dalį atsiimti. Jei yra galimybė teisme man bylą laimėti, tai malonėkite pranešti, ką turiau daryti ir kur man kreiptis? J. S.

ATS. Kad neįvyktų isisenėjimo ieškinio bylą kelti ir esant daug neaiškumų, patariame kreiptis į vietos lietuvių advokatą, kuris patars ką reikia daryti, ir reikalui esant, užves vietos teisme bylą. Pr. Šul

New York parke patrulinuoja šunys

Policininkas Philips Brawn ir jo šuo Spuvil treniruojasi Centraliniame Parke. Šie patruliniai šunys pradėjo savo pareigas liepos mėn. 11 d. Būtų gera, kad ir Chicago Grand parke būtų įvesti šunys patruliniai, nes senioriai skundžiasi, kad juos užpuldinėja besivalgiojia nipiai.

— Policija San Paul, Brazilijoje kovojo su 2,000 bedarbių ninia, kuri pasipylė gatvėse ir metė akmenis į sargybinius. Mes norime darbo — šūkavo bedarbiai, o policininkai vaikė gumineis lazdomis vaišindami ne tik vyrus, bet ir jaunus merginas bei moteris.

Plieno gamybos vadovybė pati yra kalta

Aišku iš neapgalvotų sprendimų, ypač kapitalo paskistymo srityje, kad plieno liejyklų bedos atsiranda dėl veiksnų nesugebėjimo ir peraukštų algių bei specialiu priedų.

— Darbininkai iš International Harwest, Foot Wayne, Ind., pradės griauti 300 trokų įmonę. Šiandien šesiu mėnesių streikas ir recesija visai suardė ekonomiški kompanija, privedė prie sprendimo uždaryti šį gerai veikusį fabriką.

RUSŲ MENININKAMS NESISEKA

Pagal pranešimus komiteto "Nauji amerikiečiai už stiprią Ameriką" visuose miestuose, kur neseniai koncertavo Sovie-

There are so Many Reasons
to Protect Your Forests

KUR SURASTI

Kur mano žemė?
Kame tėvynė mano?
Kur klysti, kur surasti
Tą laisvųjų pasaulį mano,
Kur bangos didžio vargų tvano
Netemdo saulės nei svajonių, —
Tą šventą kraštą kur surasti? —
Kur mano žemė?
Kame tėvynė mano?

Ilgiusai šiandį
To saulėto ir švento krašto,
O vis nėra ir nematyti
Nei viesulo, nei džiaugsmo saulės,
Nelaisvė, ilgesys, apgaulė —
Sirdy senatvės bruožą braukia
Ir kažkur, kažkur laimė neša...
Ilgiusai amžius
To saulėto ir švento krašto!

Kur mano žemė?
Kur sielai gestanciai beklysti?
Kodėl, tėvynės nesuradęs,
Svetur, vergijoj, turiau mirti,
Kaip vėjų lapas atsiskirti
Nuo miško užiančio osimo!
Kur žemė mano, kur beklysti?
Ilgejęs amžius
Sunku nuo laisvės atsiskirti!

Pr. Budvytis

CAT CHAT

CALICOS
CALICO CATS ARE BRED TO ACQUIRE BEAUTIFUL COLORED PATTERNS. THEY APPEAR OCCASIONALLY IN THE RATIO OF MALES TO FEMALES AMONG CALICOS IS 1 TO 1000.

LURE
TO ENCOURAGE PLUS TO USE HIS REMARKABLE POSTURE TRY PUTTING A LITTLE CATNIP INSIDE THE POST.

FEEDING TIPS
SOME RAW FISH CONTAINS THIAMINASE. AN ENZYME THAT DESTROYS SOME OF THE B VITAMINS. LOCKED OR CANNED FISH IS SAFER FOR FISH.

From Feline Cat Council. Support Your Local S.P.C.A. or Humane Society.

Jūrininkų žvejų amžinybės palydėjus

Juozas Grišmanauskas, sukisęs Sovietų jūreivius ir laivo kajutes, nuplaukė į Švediją ir paprašė duoti prieglaudą ir teisę išvažiuoti į Amerika.

S. m. liepos 16 d. staiga mirė Cietroje, savo bute, buvęs bocmanu a. a. Juozas Grišmanauskas, 55 m. amžiaus. Staigi mirtis pribloškė ne tik jo bendro pabėgimo 1951.VII.16 d. iš sovietų okupuotos Lietuvos nelaisvės draugus — kap. L. Kublicką, E. Paulauską, bet ir daugelį artimųjų, draugų.

A. a. Juozas Grišmanauskas gimė 1927.X.6 d. Medsedžių km., Platielių vls., Kretingos apskr. Jis dirbo hektarų gausioj ūkininko šeimoj (šešios sesutės — jaunesnis brolis, žuvis partizanų). Anot a. a. Juozo — „Aštuonis būrnos. Kaip vanaguikai. O žemės visiemis vos į panagus te užtektų“. Maitintasi bulvėmis, grikiams. — „Grikiai kartais tokie smulkučiai, kad vos vos juos sugraibai dalgio ašmenimis“ — aiškino jis. Pievos — „žalias lopelis, sakytum, geras šuniui persokti“. O vis tik bolševikai Grišmanauskus laikė „buožem“ ir atsiskaičius kolchozian paduoti „prašymą“, apkrovė tokiom didelėm duoklėm, kad niebeįmanoma būtų net ir dideliom ūkiui išplinti. Tat supranta, kodėl jis, rizikuodamas gyvybe, bėgo iš bolševikinio „rojaus“ ne tik dėl skurdo, ypatingai teroro, prašikalo per „geležinę uždangą“, atidengti laisvajam pasauliui bolševikų vykdomą okupuotoj Lietuvos žiaurių tautos genocidą. Ar neuostabū, kad būdamas bernioku, vis tik nepripažino prie „nuo kapitalistų išlaisvintos lietuvių“ bet iki mirties buvo ištikimam tauriu žemaičių — lietuvių, trokštančiu laisvos nepri-

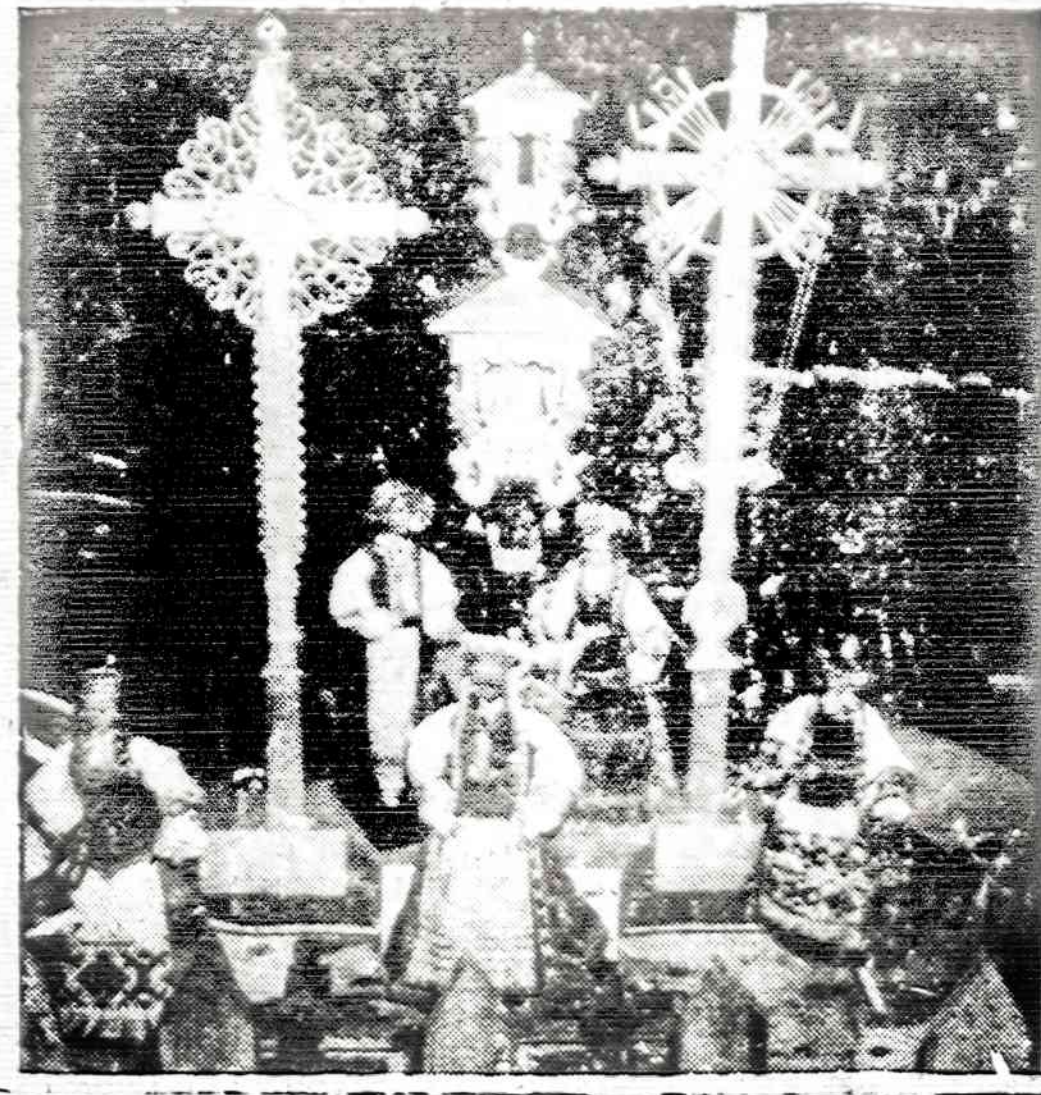
klausomos Lietuvos. Save stantį į didžiausį gyvybei pavojų, užkalė laivo dugne rusus, kaip iš anksto buvo aptarę su kap. L. Kublicku, ir, tuo laiku, prisijungus dar E. Paulauskui, po dramatiškai rizikingos kovos laiko, visi trys drašuliškai pabėgo su sovietų laivu į Švediją.

Atsidūręs 1952 m. JAV, savo veikalė — „Tolimieji kvadrantai“ sako: — „Tiktai dabar, stovėdamas ant šios žemės, kuri vadinasi laisviausioji pasauly... aiškiausiai matau savo Tėvynės didybę ir jos begalinį vargą. Matau, kad pasaulis to visko nešupranta“. A. a. Juozas visad sėlėjosi dėl pavergtos Lietuvos ir kiekvieną išgirštą rezistencijos apreišką net apverkdavęs, nes buvo jautrios, užjautiančios, švelnios sielos asmeniu. Apleidęs mylibą Lietuvą, tur bū, nei valandai jos nepamiršo, svetur nepripažino ir nostalgijos iki mirties neatsikratė. Pilietybės neėmė, nes vis tikėjosi grįžti laisvon Lietuvos, nuostabią gražų Platelio ežerą pematyti... Iš širdies gilumos buvo sąžiningu Tėvynės patriotu.

Kuomet bolševikai vertė egzekucijos dalyvauti tremiant Si biran tautiečius, jis kiseniniu peiliuku peržėdė sau blauzda ir, tuo būdu, išvengė išdavikiškos bolševikams paslaugos, nors kenėtoji iki mirties dėl kojos defekto. Tačiau jautė sąžinės ramybę.

1948 m. Juozas buvo baigęs žemės ūkio mokyklą Kretingoje ir įgijęs sodininko specialybę. Dirbdamas iki „laisvės žygio“ Klaipėdos žvejybos laivynė, įgijo bocmano laipsnį. Ties trys drašuliškai jūrininkai — žvejai, prasikalę per „geležinę uždangą“, atvežė bolševikų okupuotoj Lietuvos sunkios letenos slegiamą tikrąjį vaizdą. Amerikoje jie buvo vežiojami po lietuvių kolonijas, aplankė apie 50 vietovių, nušviesdami net okupuotos Lietuvos socialinę, ekonominę, religijos persekiojimus, kultūrinę, bendrai sunkią padėtį, bet ypač pabrėždami bei kaltės areštus, perpildytus kalėjimus, tremimus Si biran, partizanų didvyriškas kovas bei jų lavonų išniekinimus išmetant turgaus aikštėse... Bolševikų vykdomą žiauriausį tautos genocidą Juozas savo veikalė — „Tolimieji kvadrantai“ krepšėsi:

— „Mes trys, kurie čia esame, kaip ludijimas, prašome: — Ti-

kėkite! Mūsų lūpomis kalba visa mūsų žemė, jūsų protėviai, kalba kapa, kalba dar gyvieji. Palaikykite anuos (partizanus) kovoje, nes ten kovojama be poilsio visakeriopai“.

Juozas išdainavo (turėjo švelnų balsą) nežinomas čia, negirdėtas dar partizanų dainas. 1953 m. buvo išleistas — „Lietuvos partizanų dainos“. Leidinėlį tilpo 15 dainų su gaidom. Be to, pagal trijų pabėgėlių žvejų informacijas buvo išspausdintas iliustruotas leidinys — „Voyage to Freedom“.

Vaikystėj ir jau esant paaugliu, žiaurus karas, ypač bolševikų okupacijos įvykiai giliai įspaudė jo jautriojo sieloj pėdsakus. Kurie net brandaus amžiaus sunkius išskildavo, net prieš mirtį jautė bolševikų žiaurumo bei įsivaizduojamo išdavimo baime. Jis savo veikalė pasakoja: — „Zemė buvo nuklota žuvusiais rusais ir vokiečiais. Rusai kareiviai, nurenginėjo savuosius ir prieš drabužius, geresnį apavę mesdami ir krūvą. Mes gi turėjome eiti paskrkti juos, surinkti lavonus ir sirtas ir pakrauti į vežimus, kaip pagalius... man labai skaudėjo širdis“.

Arčiau ji pažinojus, atrodo, kad jis vienintelį kartą jautėsi laimingu, kuomet nuo bolševikų laivo pasprukęs, ant laisvos Švedijos žemės koją pastatęs, pasijutęs laisvu. Anot jo — „Jei šiuo jos (žemės) mes nebūčiavome iš džiaugsmo, tai dėl to, jog būčiuojama viena žemė — gimtoji“.

JAV, esė daugelį metų, iki mirties, sunkiai dirbo geležies

apdirbimo fabrike Ciceroy. Nuostabus sutapimas: Su tikslu nuo bolševikinio teroro pabėgti, iš Klaipėdos išplaukė 1951 m. liepos 16 d. ir po 32 metų — liepos 16 d. išvyko Amžinybėn... S. m. liepos 18 d. buvo pašarvotas tarp gausių gėlių Ciceroyje, Butkaus laidotuvių direktoriaus koplyčioje. Laidotuvėmis rūpinosi iš nelaisvės pabėgimo ištikimas draugas, Lietuvoje jo viršininku buvęs, kap. L. Kublickas. Velionio draugams, pažįstaniems bei darbovietės bendradarbiams gausiai susirinkus, kun. Rutkauskui vadovaujant, pasimelsta. Šilta atsisveikinimo žodį tarė Cicero ALTO vardu p. Motušienė, įdedama karstan gelytė ir simbolinį Baltijos jūros gintarą...

Čikagos ALTO ir „Sandaros“ vardu — inž. Lazauskas apibūdinęs velionio praeitą kelią bei nuopelnus, pastebėjo, kad pabėgę drašuliškai, okupuotos Lietuvos žiaurią padėtį išgarsinę, gi vėliau buvo visiškai pamiršti... Cicero jūros sauliu — „Klaipėda“ vardu — p. Mikulis atsisveikinant žadėjo artimiausioje ateityje „Jūros šventėje“ mirusių jūrininkų pagerimui Michigano ežere paleisti garbės vainiką. Po to, sugiedotas Tautos himnas. Liepos 19 d., po šv. Mišių, šv. Antano bažnyčioje, palaikai padėdėti ir šv. Kazimiero kapinių koplyčia, kur kun. Stankevičius atliko laidojimo apeigas.

Nulūdę laidotuvių dalyviai buvo kap. L. Kublicko pakviesti laidotuvių pietums. Išleis amžinybėje, melas Juozas, šiame pasauly patyręs daug neteisybės, daug kentėjęs.

P. Laurinaitis

LIETUVIAI IR PRŪSAI

Tokia antrašė Frankfurter Allgemeine Zeitung liepos mėn. išspausdino skaitytėjo laiško redaktoriui. Laiško autorius Kurt Donales rašo iš Mannheimo:

„Dėl Jūsų straipsnio 18-to birželio nuretyje apie „Mažą kraštą — Lietuvą ir popiežių“. Tikrai daugelio lietuvių atmintyje jų krašto istorija turi visai kitokią kryptį, kuri skiriasi nuo dažnų oficialių reprezentacijų Net literatūros istorijos, ir politinės kultūros srityse galima pastebėti. Kolkioj įtampo: ši tauta turėjo gyventi: Čia dažnai primename lenkų poetas Aomas Mickevičius ir vienas Nebelio laureatas, kurio giminė gyveno Lietuvoje nuo 16-to šimtmečio, pats kalbėjo tik lenkiškai ir save laikė lenkų rašytoju. Tad nėra nuostabu, kad tas asmuo, kurį lietuviai išdient garbina kaip jų pirmąjį tautinį poetą, kuriam pagerbti Sovietų paštas išleido specialų ženklą („didžiajam klaiškam lietuvių literatūrai) buvo prūsų evangelikų kunigas. Kristijonas Donalitis (1714—1780) buvo Rytų Prūsijos Tolminkiemio klebonu. Žymus lietuvių kalbos tyrinėtojas A. Senn sako, kad Donalitis „iš literatūros istorinio taško buvo prūsų-vokiečių 18-to amžiaus kultūros vaisius, kurio pagrindine buvo jo klasiškas graikų-lotynų išmokslinimas“.

Tūkstančiai lietuvių ūkininkų ir bajorų šeimų 15-tam šimtmetyje pasitraukė į Vokiečių Ordino (vėliau Prūsų kunigaikštijos) teritoriją, bėgdami nuo lenkų aristokratų valdžios, kurios spausdinas vis augo nuo krikščionybės įvedimo Lietuvoje 1385 m. Tarp Kuršių Neringos ir Mozūrų ežerų lietuviška dvasia buvo tokia stipri, kad ta sritis buvo vadinama „District Lithuania“ ir vėliau iki 1945 — kaip Gumbinės apskritys turėjo poraštę „Preussisch-Litauen“. Del to ir daug prūsų pavardžių yra lietuviškos kilmės. Prūsų valstybė nedraudė nei kalbos, nei paropčių — ne taip, kaip rusai Didžiojoje Lietuvoje. Kunigai, kurie kartu ejo ir mokytojo pareigas, turėjo sakyti pamokslus lietuviškai ir vokiečiai. Karaliaučiaus ir Halle universitetuose buvo lietuviškos seminarijos vokiečių mokslininkai domėjosi lietuvių kalba, jos senumu ir giminingumu sauskrito, lotynų ir graikų kalboms. Jie tuo išgelbėjo prūsų provincijos

klebono kūrinius nuo užmiršimo. Jo lietuviški segametrai

sukelė nustebimą ir jis tapo pirmuoju lietuvių tautos poetu“.

E. L.

Piliakalnis arti Jurbarko miesto

KRYŽIUOCIAI BUVO PASTATĖ TEN ŠV. JURGIO PILI

Prie pat Jurbarko, gražioj Nemuno pakrantėj, yra dvilypis Bišpilių piliakalnis. Vienas vėdidesnis, apskritas, kitas mažesnis. Didžiajame buvo randama daug didelių plytų, akmenų ir kitokių senoviškų iškasenų. Pavasariui užėjus, Nemuno vanduo užlieja apylinkę, bet Bišpilių kalnukai pasilieka viršū vandens.

Iš vakarų ir šiaurės pusės, kiek toliau nuo piliakalnio, matomas griovys, kuris seniau buvo labai gilus. Tai buvo apsauga pačiai pili. Ši vieta buvo svarbi strateginių atžvilgių ir žemaičiai čia buvo pasistatę medines pilis. Kryžiuočiams įsiveržus, ji buvo paimta ir sugriauta. Vokiečių ordino magistras Bernhard von Hornhusen tą vietą pavadino švento Jurgio kalnu ir 1259 metais pastatė čia savą pilią, pavadindamas Georgenburgu. Jos liekanos buvo galima pastebėti iki šių dienų.

Iš šios vietos kryžiuočiai dar davė žygius prieš visą Žemaitiją. Čia jie turėjo ginklų sandėlių, arklides, kalėjimą lietuviams belaisviams laikyti ir pan. Kad apsiginti nuo priešų, žemaičiai netoli pastatė savo tvirtovę ir sunaikino Georgenburgo pilį. Vokiečiai turėjo kraistyti į Klaipėdą.

Be 1343 metais vėl atėjo kry-

žiuočiai ir pasistatė kitą pilį ir pavadino ją Jurgenburgu. Kestutis bandė ją išgriauti, bet jam tas nepavyko. Vytautas ją sunaikino 1384 metais, tačiau praejus keturiems metams kryžiuočiai vėl ją atstatė. 1403 metais pilis atiteko į lietuvių rankas ir nuo to laiko liovėsi dėl jos kovos.

Jurbarko pilis buvo svarbi tuomi, kad ji saugojo kelią į Vilnių ir Trakus. Iš kitos pusės būdamą kryžiuočių rankose, pilis nelėido lietuviams naudoti svarbiųjų vandens keliu — Nemunu.

KEISTI VEDYBINIAI PAPROČIAI

Turtingoji Indijos gyventojų kasta arba klasė braminai turi savotiškus vedybų papročius. Jų ambacija yra atlikti jungtvių ceremonijas Gangės upėje, į kurią įeina drauge su karve ir veršiumi. Dvąsiškis apdengia karvę baltą maršką ir atkalba maldą. Paskiau apkraina vandeniu jaunavedžius ir suriša jų drabužius.

Karvė Indijoj skaitoma šventu gyvūnu ir jos buvimas prie tokių ceremonijų reiškia Dievo palaimą.

1881 metais buvo įsteigtas Raudonasis Kryžius Amerikoje.

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmoko daugia kaip ASTUNIS MILJONUS dolerių apdraudų savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neteško pelno, nariams pataraujia tik savilabos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąja apdrauda — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jauniui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda, už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3,000 metams.

SLA — kuopu yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės kuopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės į SLA įstąti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATŪRA, lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1854 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesenstant, Vlnės Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Macdūno, P. Joniko, V. Stankos J. Rankio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varnas kūrybos pavykaliai. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAIŅŲ SVENTĖS LAUKUOSE, poetas, rašytojas ir kna tinių lokų pirmūnės Juozas Vaičiūnienės atsiminimai apie dainių sventes bei jų istoriją ir eiga. Įdomi skaityti ir nedainuojančioms, gerintis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIEŅISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkos aprašymas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausu gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buitės lityratūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

LIETUVIAKASIS PAMARYS, Henriko Tomo-Tamalauskio įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės Labguvos apskrityčių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabalgoje duodama vitovardžių pavadinimų ir jų vertinai į vokiečių kalbą. Labai sandingoje 333 pusl. knygoje yra Rytprūsčių žemėlapis. Kaina \$4.

KĄ LAUMĖS LEMIA, rašytojos Petronėlės Orntalės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pū mairiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik šv. Jurgio Jaškino knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų ji galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

MATINĖS NOVELS, H. Eozenko kiryba, J. Valažeritimas. 206 pusl. knygoje yra 20 sąmojingų novelių. Kaina \$3. Knygos gaminamos Naujienos, 1788 S. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant galite gauti šioje knygoje pateiktoms

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėliu.

MARIJA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2601 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIODAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES UKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslius vertimus ir paratė mums toliau studijuoti.

Kaina \$28. Kieti viršeliai. Patis \$2.

NAUJIENOS

1788 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays

by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.

1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37404000

As of January 1, 1980
Subscription Rates:
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos
Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestčiuose:
metams \$45.00
pusei metų \$24.00
trims mėnesiams \$15.00
vienam mėnesiui \$5.00

Užsieniuose:
metams \$48.00
pusei metų \$26.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Laurinaitis amžiams jungia Lietuvą su "sovietinėmis tautomis"

Stasys Laurinaitis, sovietinių istorijos mokslų kandidatas, artėja prie 60 metų, bet likimas taip jau lėmė, kad jis dar buvo 15-kos metų berniukas, kai Lietuva buvo įjungta "visiems laikams" į Sovietų Sąjungą, tačiau šiandien jis jau primena ne tik prezidentui Reaganui, bet ir visiems Amerikos Kongreso nariams, nepripažintiems Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, kad jie bereikalingai neieškojo savo energijos.

1949 metais Stasys Laurinaitis jau buvo Joniškyje leidžiamos Tėvynės balso redaktorius, o 1951 metais jis jau buvo Komjaunimo tiesos redaktoriaus pavaduotojas. Vilniun atvažiavęs jis turėjo progos baigti "aukštąją" partinę mokyklą ir perejo dirbti į Vilniuje leidžiamos Tiesos redakciją.

Stasys Laurinaitis turėjo būti gabus redakcijos narys, jeigu Albertas Laurinčiukas jį priėmė. Laurinčiukas Laurinaičio straipsnio būtų galėjęs ir nedėti. Jų amžius ir tikslai beveik vienodi, ir metai mažai kuo tesiskiria, abu yra Sovietų Sąjungos žurnalistai, bet Laurinčiukas yra pasižymėjęs žurnalistas, o Laurinaitis dar nepasižymėjęs. Laurinčiukas yra kilęs iš darbininkų, o Laurinaitis yra maišytų mažžemių valstiečių kilmės. Laurinčiukas tuojau įstojo į sovietinę čeką, o Laurinaičiui viskas lėčiau ėjo. Bet Laurinaitis perėjo visas partines instancijas ir šiandien jis yra komunistinės "istorijos mokslų kandidatas". Laurinčiukas gali laisvai skaityti Naujienas, jeigu Minske pašta kontroluojantieji čekistai leidžia, o Laurinaitis gali į jas pasižiūrėti daug vėliau, kai vienas egzempliorius patenka į "istorikų" rankas. Laurinčiukas gali pats spręsti, kada Tiesos dėti straipsnį apie Kongreso nutarimą nepripažinti Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą ir kada dar nedėti, tuo tarpu Laurinaitis turi laukti, kol partijos vadovybė leis jam šitą klausimą kelti viešumon. Pagaliau, partijos vadovybė taip pat turės nutarti, kokiaje formoje

šitą klausimą kelti. Reikia turėti galvoje, kad iki šio mėto pavergtos Lietuvos lietuviai nežinojo tiktai Sniečkaus, Venclovos, Salomėjos Nėries, Cvirkos ir kitų prašymą Stalinui įjungti Lietuvą į Sovietų Sąjungą, bet jie oficialioje Sovietų spaudoje nieko nerado apie po pasaulį išsiblaškusių lietuvių nepripažinimą to įjungimo. Jie nieko negirdėjo, kad Kongresas būtų sudaręs komisiją tam "prijungimui" ištirti, kuriai liudijo keli šimtai lietuvių, patariantieji to įjungimo nepripažinti. Jie nežinojo, kad tai komisijai liudijo net Vincas Krėvė Mickevičius, patardamas to įjungimo nepripažinti, o vėliau pasikalbėję su Molotovu net aprašė, o Naujienos jį atspausdino.

To pavergtieji lietuviai nežinojo, o dabar vis dėlto nutarta pranešti ir pavergtiesiems, kad tas prijungimas nripažintas ir nebus pripažintas. Tą klausimą iškėlė net Europos parlamentas, reikalaujamas Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

"Daugiau kaip prieš keturis dešimtmečius nuskračiusios huverių eksportuotų "laisvių" ir "demokratijų", Pabaltijo tautos iškėlė tikrosios laisvės vėliavą — tarybinę vėliavą.

Tarybų šalyje visiems laikams išrautos tos šaknys, tos priežastys, kurios sąlygoja nedarbą, skurdą, beteišiskumą. Čia iškeltas ir išaukštintas darbo žmogus.

Huverio laikais Jungtinės Amerikos Valstijos "demokratija" eksportavo kreiseriais, kulkosvaidžiais, durtuvais. Vėliau jų eksportas buvo modernizuojamas. Pietų Vietname toji "demokratija" buvo įtvirtinama reaktyviniais lėktuvais, napalmu ir nuodingosiomis medžiagomis. Dabar arabams JAV imperialistai nori atnešti amerikinę "demokratiją" rafinuotu sionistų genocidu. (...)

Tuo pat metu iš Lotynų Amerikos į JAV nenutrūkstant srove plaukia doleriai: beveik keturi tūkstantčiai dolerių per minutę, penki milijonai per dieną, du milijardai per metus. Štai jis — tikrasis JAV imperializmo veidas, štai amerikinė "demokratija".

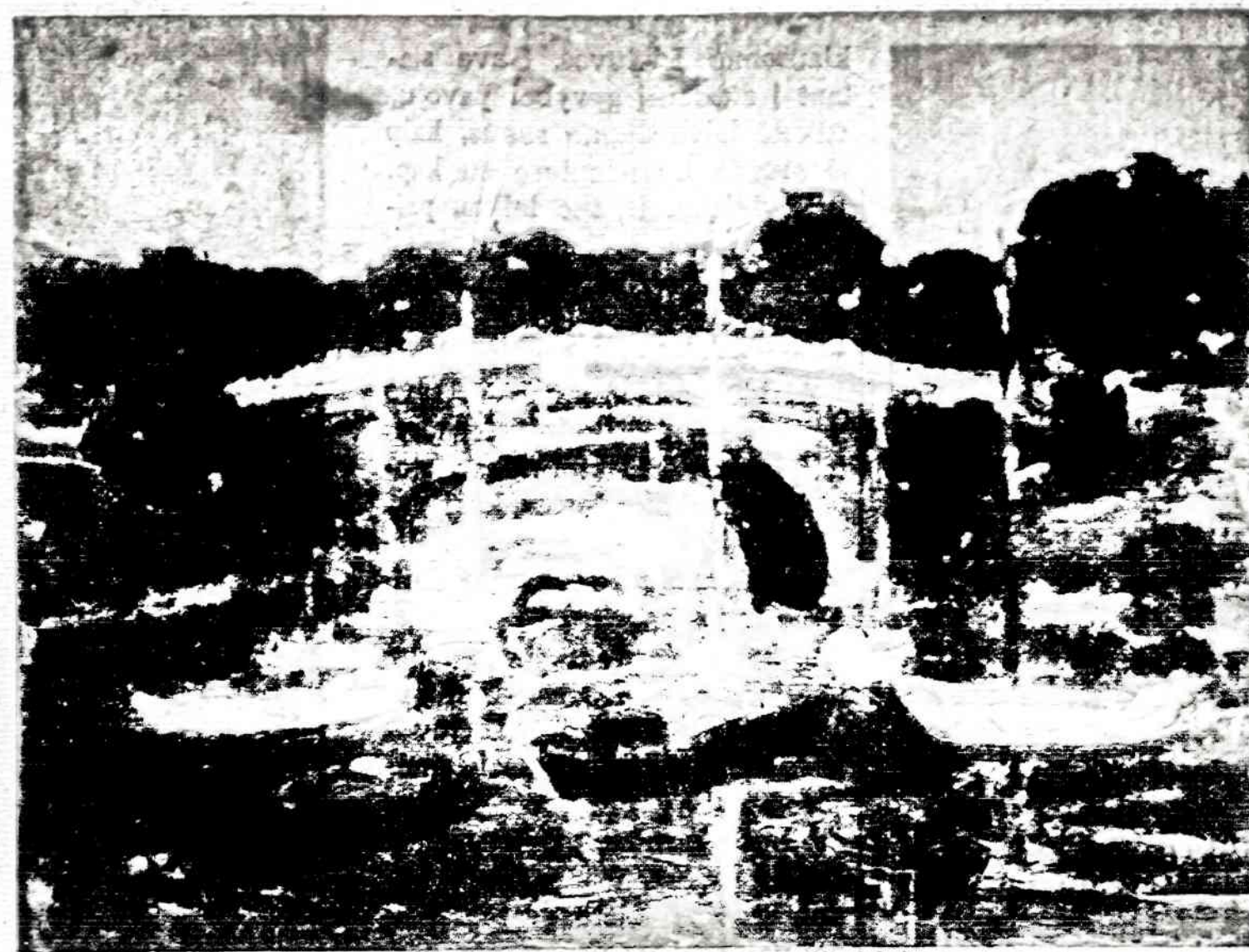
Tokią "demokratiją" JAV imperialistai vis dar norėtų eksportuoti į visą pasaulį, taip pat ir į mūsų kraštus. Neatsitiktinai jie glėbesčiuojasi su pabėgusiais dvarininkų ir kapitalistų palikuonimis. Neatsitiktinai Amerikos dangoraizžių paunksnėje, po dėdės Samo sparneliu, prieglobstį rado Paneris, IX forto ir kitų mirties fabriky budeliai, Hitlerio tarnai. Jų kruvinos rankos geriausiai tinka amerikinei "demokratijai" eksportuoti.

Bet ponai kongresmenai, misteriai iš Reigano naujųjų kryžiuočių komandos turėtų atminti, kad Lietuva ir kitos Pabaltijo respublikos amžiams sujungė savo likimą su kitomis tarybinėmis tautomis, su visa socialistinių šalių sandrauga. Ponai iš anapus Atlanto, savaime suprantama, nepatenkinti, kad Pabaltijo respublikos yra Tarybų Sąjungos sudėtyje, norėtų matyti jas pavienes, išskaidytas. Tuomet, jeigu jau ne jūrų pėstininkais, tai bent napalmu pabandytų prakeliauti Huverio pėdomis. Jų dideliu nusiminimui to nebus".

(Tiesa, 1983 m. birželio 25 d.)

Laurinaičiui buvo liepta įsivaizduoti bent minutėi generaliniu partijos sekretoriumi esant. Jam liepta dėstyti savo mintis taip, kaip turėtų dėstyti sekretorius. Panašiomis mintimis gyveno ir Laurinčiukas.

Jiedu užmiršo, kad panašiomis mintimis gyveno ir Adolfas Hitleris. Goebelsas jam patarė kalbėti apie tūk-

Mikas Šileikis

Jackson Parko tiltas (aliejus)

A. TAMULYNAS

Pavėluota Lietuvos raštijos pradžia

(Tęsinys)

Mūsų kunigaikščiai plėtė savo valdas — žemes, rytus ir pietėmė svetimą kultūrą — raštiją: gudų kalbą padarė kunigaikščio raštinės kalba. O kaip būtų gera, jei būtų bovus lietuvių kalba. Savo tautai padarė didelę skriaudą, kad nebuvo pasirūpinta priimti krikščionybę, kada kitos tautos ją priėmė ir pasirūpino savąja raštija. Lietuvių tauta dar keturis šimtmečius laikėsi savo senosios religijos ir be savo raštijos sumenkėjo kultūriškai: plėtė žemes ir rytus, o kultūrinu atžvilgiu pėmė tai, kas lietuviams buvo svetima.

Dėl politinių glaudžių kultūrinių santykių su Lenkija ir 1387 m. krikščionybės įvedimo dauguma kunigų buvo lenkai, todėl "ie naująjį tikėjimą skelbė lenkų kalba, nes lietuvių kalbos nemokėjo. Lenkų įtaka Lietuvoje augo. Taigi gudų ir lenkų kalba stūmė lietuvių kalbą iš kasdienio gyvenimo. Vienaip, ar kitaip galvosime, bet didžiausios priežastys lietuvių raštijai suvėluoti buvo, kad lietuvių tauta neskubėjo priimti krikščionybės ir nepasirūpino savo raštija. Jei būtų priėmusi krikščionybę IX-X a., kada priėmė kitos tautos, reikia manyti,

Lietuvių raštai svetimomis kalbomis

Gudų kalba buvo rašomi Didžiojo kunigaikščio aktai, sutartys, nutarimai ir kit. Be to, šalia gudų kalbos buvo vartojama ir lotynų kalba, susirašinėjant su vakarų Europa, o dar vėliau buvo pradėta vartoti ir lenkų k.

Visi tie raštai (minėtomis kalbomis) vadinami Lietuvos Metrika, apimanti gana ilgą keletą šimtų metų laikotarpį (556 tomai) ir yra svarbūs Lietuvos praeičiai pažinti. 18 a. Lietuvos Metrika buvo iš Vilniaus išvežta į Varšuvą, o rusams pavergtus Lenkiją ir Lietuvą, metrika išvežta į Rusiją. Ten ir dabar esanti.

Dar tenka paminėti Lietuvos metraščius. Metraščiuose sura-

šyti svarbesnieji metiniai istoriniai įvykiai (kunigaikščių vėliavos, kovos ir kit.). Seniausias metraštis (Litovskomu rodu počinok) — "Lietuviškos giminės pradžia". Metraščio turinys — pasakojama apie Lietuvos kunigaikščių kilmę, pradedant Gediminu. Metraštis rusų kalba (išverstas ir lotynų k.). Antras didžiausias iš metraščių parašytas gudų kalba (16 a. pabaigoj). Metraštys rašoma apie lietuvių kilmę iš romėnų ir aprašomi Lietuvos kunigaikščiai.

Sie metraščiai yra svarbūs pažinti Lietuvos praeičiai, jos kultūrą, nors jie yra parašyti ir ne lietuvių kalba.

Taip pat reikėtų nepamiršti, kad ir Lietuvos statutas, vienas iš didžiausių veikalų, parašytas gudų kalba. Statutas — Lietuvos kunigaikštijos įstatymų rinkinys. Pirmasis Lietuvos Statutas paruoštas 1529 m. Statute surašytos teisės iš gyvenimo papročių ir įvairių privilegijų duotų Lietuvos bajorams ir bažnyčiai. (Statuto trys laidos: I 1529, II 1566 ir III 1588 m.)

Mes didžiuojamės mūsų valdovų praeičies žygiais, kad jie girdė savo žirgus net Juodojo jūroje, bet užmirštame, kad jie nepasirūpino lietuviška raštija, kuria privalejo būti tie žygiai aprašyti.

— Omahoj nuo tilto nukritęs automobilis sužeidė vairuotoją, kurio iš mašinos negalėjo išimti keturi policininkai.

— Birželio mėnesį krašte padidėjo bedarbių skaičius tik 12,000.

— Prezidentas Reaganas pasiskyrė 20 žmonių komisiją nusi-kaltinamams nagnėti.

J. PUŠENAS

SUSITIKIMAS MONTANOJ

(Tęsinys)

— O ne, ne, jūs man tik malonumą padarysite. Prašau pernaktvokite, vietos užtenkamai. Tuo tarpu aš paruošiu kavos. Kaip malonu sulaukti svečio. Prašau, juskitės kaip namie.

Giedra linksmai nubėga į virtuvę ir skubiai ruošia kavą bei užkandžius. Jis tikrai laimingas. Nos nepažįsta šio savo svečio, bet jis yra lietuvis, gi to pirma pažinčiai ir užtenka. Niekuomet lietuvi jis čia nematė, o dabar atvyko ir taip netikėtai. Jis lyg prisimena jo veidą, lyg matytas. Svečias taip pat pasakė, kad matėmės, bet kur kaip, tai tikra mįslė. Na, išsikalbės ir sužinos. Jis pila vandens į puodą, verda, piausto duonos ir dešros, išima sviesto, ruošia stalą. Juk reikia gražiai svečią priimti, dar gi lietuvi. Jis pastato dar ir gero vyno butelį. Viskas jau paruošta, ir kava ant stalo garuoja, reikia kvieisti svečią. Giedra įeina į kambarį, bet svečio nesimato. Gal jis bus restrūmy, tenka palaukti. Bėga minutės, bet svečio nesigirdi.

— Ponas Svogždys, — garsiai sušunka Giedra, bet ji jo šaukimą atsako nejaukiu tyla.

— Ponas Svogždys, — vėl šaukia, bet vien tik kampai klankosi, ir baisu darosi. Nežinia kas gali atsiktikti: ar gyvenimo pabaigą kalbėjo...

Greitai priėmė, atidaro restrūmio duris —

tuščia; apžiūri miegamąjį, visus kampus — nėra.

— Prie automobilio nuėjo daiktų atsinešti, sakė palikęs pakalnėje.

Skuba į lauką. Gražu, šilta, bet tamsu, tik lempos kai kur blizga. Greintai eina į pakalnę, jis ras jį prie automobilio, gal sutiks ateinantį į kalną, o gal mėgins su automobiliu užvažiuoti. Nueina į pagrindinę miestelio gatvę, čia kelios lempos šviečia, bet nesimato nei automobilio, nei svečio.

— Nejaugi išvažiavo nieko nepasakęs? Keista, kas jis toks yra, ko jis norėjo? Kodėl jis taip staiga išvyko? Bet jis man lyg matytas.

Daugybė klausimų sukasi Giedros galvoje ir jokio atsakymo nėra. Grįžta, dar kartą visus namus patikrina — svečio nėra, dingio lyg koks vaiduoklis. Uždarinėja duris ir nueina gulti, bet mintys neduoda ramybės, viskas atrodo, kaip koks sapnas, kaip kokias pasaka. O gal jis kokį raštelį paliko? Atsikėlęs nusukuba prie rašomo stalo ir ten randa raštelį: "Atleskite, aš nebegalėjau laukti. Man labai reikėjo jums atverti savo mintis ir nelabai malonias paslaptis, bet jūsų svetingumas uždarė jas, nebegaliu. Dar kartą prašau atleiskite, aš išvykstu. Manęs niekur neieškokite, nes mano pavardė netikra".

— Štai kaip! Draugiškumas gali būti klūtis širdžiai atverti. Jei būčiau priėmęs jį išdidžiai, oficialiai, kaip tikras pasipūtęs klebonas, jis būtų pasijutęs menkas, gal tuomet būtų jam buvę leng-

viau kalbėti.

Sobaldis atvyko sutartu laiku ir rado Smartį pasirengusį. Kai Sobaldis važiuoja pro šalį, tai Smartis gali pasinaudoti proga ir nuvažiuoti drauge su juo į miestą. Taip pigiau ir patogiau. Jiedu abu ūkininkai, kaimynai ir geri draugai. Bėmaž tuo pat laiku ir ūkius šalimais vienas kito nusipirko ir bus jau dvidešimt metų, kai ūkininkauja, augindami raguočius. Javams auginti jų žemė netinka. Daug kalnų, kalvelių, nėra nei upelio, nei ežerėlio, nei raišto. Lietaus mažai tebūna, kaip ir visur Montanoje, todėl viskas išdžiuvę, žolė ruda, kalnų šlaitai, lyg pelenais pabarstę, baltuoja saulėje. Bet gyvuliai dideliuose plotuose maisto susiranda. Su gyvuliais darbo nedaug, žiemą ir vasarą jie ganosi atvirame lauke. Kai sniego būna daugiau, jie kasasi kojomis iki žemės ir susiranda sudžiūvusios žolės. Kai šaltis ir pūgos užėina, jie glaudžiasi užuovėtyje už staus kriaušio arba kokiame įdubime. Jei kartais gilus sniegas ilgiau išsilaiko, tenka vargšes karvytes pamaitinti. Paprastai sniegas ilgai nebūna: už kelių dienų vėl šilta, vėl tirpsta, ir gyvuliai patys maitinasi.

Smartis atsikėlė čia vienas, be jokių giminių. Jis netrukus vedė netolimo ūkininko dukrą. Dabar jau turi arti penkių dešimtų metų, paausiai kiek prazilę, bet aukštas jo liemuo tiesus, pailgo veido akys žvalios, jis atrodo ramaus būdo, tylus

ir atsargus. Jo žmona gan atatinka jį patį: aukšto ūgio, pailgo veido, paprastos šukuosenos, darbšti, gražiai tvarkosi namuose ir augina šeimą. Viena mergaitė, Linda, jau šešiolikos metų ir garsėja savo grožiu visoje vietos gimnazijoje. Kiti du vaikai — Francis ir Šiurli dar žemiau dešimties metų, eina į pradžios mokyklą.

Trisdešimt mylių Smartis su Sobaldžiu greitai pravažiuoja ir atsiranda mieste. Jiedu sustoja prie gyvulių supirkimo kompanijos raštinės. Jie turėtų gauti pinigų už neseniai pristatytus raguočius. Greitai išėina iš raštinės su stambiais čekiais. Skirtingai reikalai juos išskiria, sutaria susitikti sutartoje vietoje.

Smartis nueis pėsčias iki banko. Gera truputį pereiti per miestą. Oras toks puikus, dangus mėlynas, o saulė svaiddo aštrius savo spindulius. Dideliais žingsniais išdidžiai žengia Smartis šai-gatviu, ir praeities vaizdai ryškėja jo galvoje po plačiais skrybėlės bryliais. Jo akys spindi energija bei drąsa, tačiau jos labiau stebi praeitį, negu gatvę.

(Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINIK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pinigų tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1738 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 233-8553
Service 855-4506, Page 04058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS,
SPECIALLYB: AKIŲ LIGOS
1907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko skinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val vak.
Ofiso telefonas: 776-2888,
Residencinis telefonas: 448-3548

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33718
Tel. (813) 321-4208

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai - Pilna apdraudė
ZEMA KAINA
Prisimam Master Charge
ir VISA kortele.
R. ŠERNAS. Tel. 925-9065

MOVING

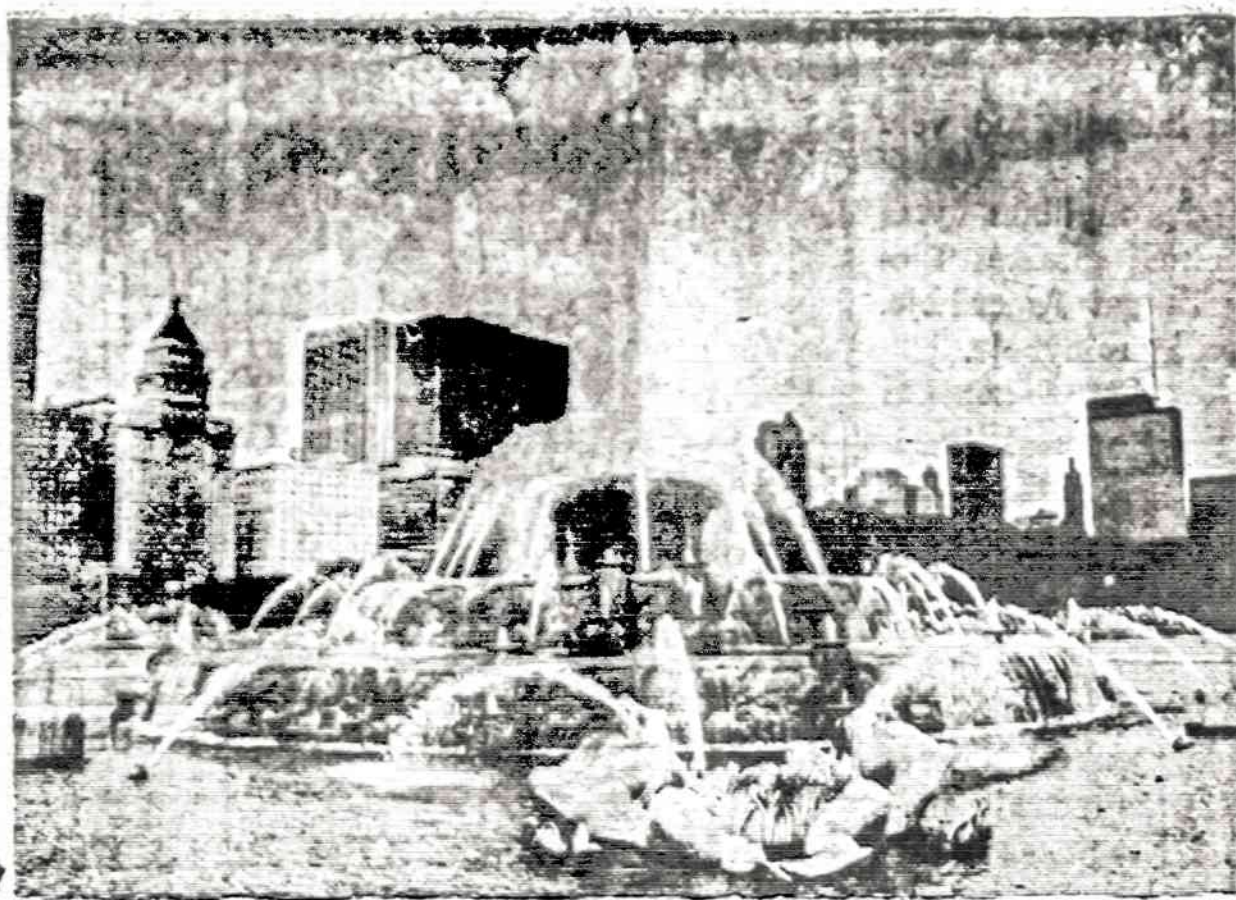
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:29 val. ryto.
Stoties WOPA - 1499 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parka.
Vėdėja - Aldona Deuker
Telef.: 778-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDŽIONYTIS
Programos vedėja
Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.
Vilnos laidos iš WCEV stoties,
banga 1450 AM.
St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.
iš WTIS stoties, 1110 AM banga
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60628
Telef. 778-5374

Buckingham fontanas Chicagoje

MIRĖ ANATOLIJUS ČEPULIS

Anatolijus Čepulis

Beržas - mėgiamas Lietuvos medis

Beržas yra ne tik gražus, bet ir naudingas medis. Jais būdavo puošiami vieškeliai, kaimai ir dvarai. Daugelyje vietų Lietuvoje augdavo beržynai, kurie sudarė 10% visų miškų. Tiesčiausiai jų pasitaikydavo šiaurinėje Lietuvoje: Rokiškio, Biržų, Panevėžio ir šiaulių apskrityse. Beržas labai nuolankus medis ir greitai užleidžia vietą eglynams bei pušynams.

Beržas nuolat minimas mūsų dainose kaip "svyruonėlis", "našlaitis" ir pan. Kadangi tas medis auga pavieniui, kur nors lauko gale, nusivirsiom rasotom šakom, tai jis primena žmonių skurdą bei vargą. Dėl to dainelėse jis ir lyginamas su berniuku vargdieniu arba "siratėle".

Yra viena beržų rūšis, kuri auga tik prie upelių. Jie vadinami "verksneliais", nes jų šakos nulinksta ligi pat vandens. Sakoma: Žiūrėkite, kiek tas berželis jau ašarų priverkė, kad net visų upelis susidarė". S. L.

• Akyse lapė, uė akių šernas.

Ketvirtadienį, birželio 28 d., Chicagoje, Bridgeporte, 3261 S. Halsted St., savo bute, trečiame namo aukšte mirė žurnalistas, mokytojas, Lietuvos kariuomenės karininkas Anatolijus Čepulis, sulaukęs 83 metų.

Jonas Kulas, Čepulio kaimynas, pastebėjęs, kad Čepulis nenusileido įprastai laiku Naujienų psaiimti, pranešė policijai.

Tuoju atvykusį Bridgeporto policija rado jį jau nekvepuojantį ir išvežė į lavoninę. Kulas padarė klaidą. Jis turėjo pasaukti čia pat esančiam Charles Stasiukaičiui, kuris būtų aptvarkęs kai kuriuos reikalus ir padėjęs Lietuvių Tautinėse kapinėse, kur Čepulis visą laiką pagėdavo būti palaidotas.

Čepulis gimė Kėdainiuose, bet jo tėvui išvažiavus mokytojauti į Vilnių, buvo išvežtas ir mažas Čepulis. Jis ten gyveno visą karą metą, o kai lenkai, okupavę Vilnių, paėmė Anatolijų savo kariuomenės, Čepulis pasinaudojo pirmą progą ir atvyko į nepriklausomą Lietuvą. Čepulis buvo paimtas, baigė

karą mokyklą leitenanto laipsniu ir išėjo atsargon. Ilgus metus jis dirbo mokytojo darbą ir rašinėjo žinias Lietuvos Žinioms ir vakare leidžiamiems laikraščiams. Sovietų kariuomenei anturą kartą artėjant prie Lietuvos, jis kartu su tremtiniais patraukė į Vokietiją, atvyko į Ameriką ir gyveno Chicagoje. Čia jis buvo Naujienų korespondentas. Chicagoje jis priklausė Chicago Lietuvos žurnalistų sąjungai, priklausė Revizijos komisijai, paruošdavo pranešimą kiekvienam susirinkimui, nurodydamas kaip reikia tvarkyti sąjungos pinigus.

Chicagoje Čepulis vadovavo įstaigai, kuri padėdavo tvarkyti Vokietijoje gyvenusių lietuvių pensijų reikalus. Jam buvo žinomi pensijų įstatymai, mokėjo vokiškai, užpildydavo reikalingas anketas ir sutvarkydavo pensijas.

Korespondentas

Mėgiamas Lietuvos miškų gyventojas

APIE BUDRIĄJĄ IR GREITĄJĄ STIRNĄ

Nors stirnos ūkininkams padarylavo žalos, vienok jas visi mėgo. Jų graži išvaizda, gyvumas bei baikštumas patraukia žmonių akį. Stirnos išsina į pavakarį iš miško ieškoti maisto. Jos labai mėgsta dobilus ir suldingus augalus pamiškėje. Rudenyje jos eina pasirausti morkų arba burokų. Labai dažnai stirnos susimaišo su galvijais ir drauge ēda ganyklose.

Ziemos metu joms ateina tikras vargas. Su-kojelėmis turi kasti po sniegą ir rankioti sudžiūvusias samanias, sausius žolius stiebus ir pan. Kartais jos apgraužinėja ir jaunų medelių žieves. Stirnos gyvena nuošalesnėse miško vietose, tarpe jaunų eglių, išsikadamos guoli.

Stirnelė turi nemažai priešų. Kadangi jos mėsa yra skanesnė už kitų miško žvėrelių, tai medžiotojų ant jos niekad netrūksta. Užpulinėja ją vilkai, šunys, laukinės katės ir pan. Kartais 26 raidžių.

Stirnos vikrumas neišgelbsti jos nuo priešų.

Gegužės mėnesį stirna atsiveda paprastai du stirnukus. Motina turi rūpestingai juos saugoti, kad nepagautų katės, kiaunės arba vištiniai vanagai. Pirmuti nes savaitės ji beveik niekur neišsina iš miško tankumyno ir nepalieka pavojuje vaikučių. Stirnos, kaip ir briedžiai, mėgsta laikytis krūvoje. S. L.

• U. S. News World & Report žiniomis 1,000 amerikiečių tenka 520 lengvų mašinų, gi 1,000 Sovietų Sąjungos bei jų okupuotų kraštų gyventojų tenka tik 35 automobiliai.

• Labor Review žurnalo žiniomis amerikietis darbininkas vidutiniškai dirba 42,6 valandas per savaitę, kanadietis - 38,9, švedas 35,4, vokietis 32,8.

• Anglų abėbetas susideda iš laukinės katės ir pan. Kartais 26 raidžių.

BIELIŪNAS

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

4348 So. California Avenue

Tel. - 523-3572

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED SET BY THE RIGHT LANE.

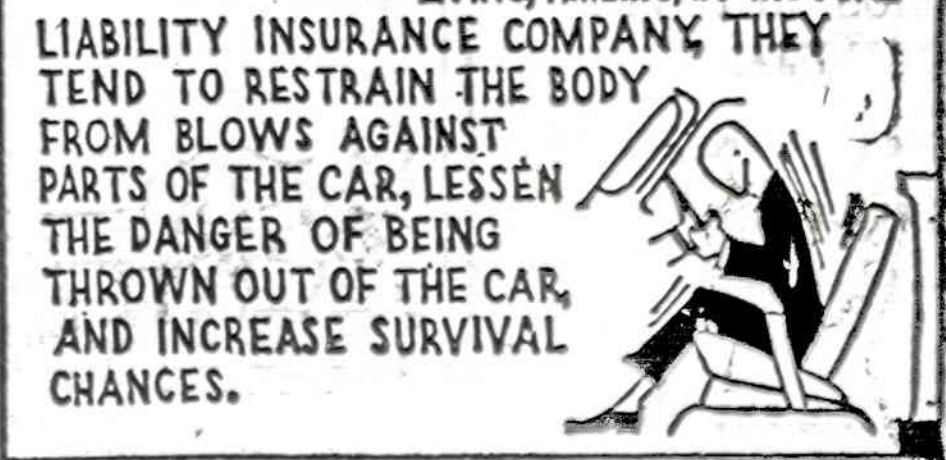
WATCH Your self

• TO TRUST IN YOUR FELLOW MAN IS A NOBLE VIRTUE... EXCEPT WHEN HE'S DRIVING. NEVER TAKE ANOTHER DRIVER'S ACTIONS FOR GRANTED. SOONER OR LATER HE MAY DO THE UNEXPECTED!

THE ODDS ARE AGAINST THE IRATE DRIVER WHO TRIES TO GET EVEN ON THE HIGHWAY.

• HOW DO SEAT BELTS HELP TO PROTECT YOU IN AN AUTO ACCIDENT? ACCORDING TO THE INSTITUTE FOR SAFER LIVING, AMERICAN MUTUAL LIABILITY INSURANCE COMPANY, THEY TEND TO RESTRAIN THE BODY FROM BLOWS AGAINST PARTS OF THE CAR, LESSEN THE DANGER OF BEING THROWN OUT OF THE CAR, AND INCREASE SURVIVAL CHANCES.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis 1729 S. Halsted St.
FD. LE. Chicago, IL 60608
(312) 226-1344 24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue
Cicero, Ill. 60650
Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstes automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street - Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois

Telefonas - 652-1003

DETROITO NAUJIENOS

Kadangi Detroit'e General Motors centriniame fabrike dalinys (plant 21) išdirbau 16 metų, buvau pakviestas į šios įmonės 75 metų jubiliejinę šventę. Šešiolika metų skaičius ne taip jau didelis, bet 21-me dalinyje bendradarbiau su išsitarnavau pensiją. Tuo būdu padidino mano, kaip pensininko pajamas, už tai G. M. esu dėkingas.

Į šią šventę nuvykome su žmona. Turiu pabrėžti, kad šventę atsilankė virš tūkstančio pensininkų. Valgyklos salę užpildėme su kaupu. Pavėlavę nerado vietos atsistoti, todėl jiems teko pastovėti, kol atsirado vietų.

Ant paukštinių grojo keturių muzikantų orkestras. Ilgiau nėsimate, vienas kitą sveikino, gėlesciavosi, plojo vienas kitam per petį. Pirmą kartą savo gyventime teko pabuvoti tarpe senų ir pasidžiaugti kartu su ilgus metus išdirbusiais darbininkais bei bosais.

Svečius vaišino kavute ir pyragais. Vaišės neblogos, bet galėjo būti ir geresnės. Po vaišių buvo rodoma filma iš 75 metų G. M. veiklos.

Šiame įmonės dalinyje dirbo apie du tūkstančiai darbininkų. Per mano darbo laikotarpį čia dirbo apie 20 lietuvių. Dabar višį jau pensijoj. Šiame dalinyje buvo daromi visų rūšių G. M. automobiliai, vienas už kitą gerėsnis ir gražesnis.

G. M. kompanija prieš du metus Hemtramike pirkė didelį žemės plotą ir jau baigia statyti didžiulį pastatą, kur bus per-

kelti visi kompanijos daliniai, kartu ir tas dalinys, kuriame ir aš dirbau.

Po vienuolika metų buvo manoma susitikti tuos bendradarbius, su kuriais kartu dirbome įvairius darbus. Atsisveikinant, palinkėjome vienas kitam dar susitikti.

Detroitiečiai Punske

Eugenija Bulotienė ir Juozas Kinčius šiomis dienomis lankėsi Lenkijoje ir dalyvavo Dariaus Girėno 50 nuo jų skridimo ir Lietuvą ir tuo laiku žuvimo suaruostame Soldino miške minėjime. Prie paminklo padėjo gyvųjų gėlių vainiką. Ponia E. Bulotienė tam reikalui išvykdama parinko auką.

Mirė Z. Jocienė.

Zelma Jocienė, gyvenanti 1986 Scoten g-vė, š. m. liepos mėn. 13 d. po ilgos ir sunkios ligos atsiskyrė su šiuo pasauliu. Amerikoje išgyveno virš 30 metų. Buvo pašarvota VI. Baužos laidojimo koplyčioje, 25 gatvėje.

Liepos 16 d., po maldų evangelikų šventovėje, su didele palaida buvo nulydėta į Šv. Kapo kapines amžinam poilsiui.

Velionė Zelma priklausė šv. turio Jūrų šaulių kuopai. Prie karšto stovėjo kuopos vėliava. Vadovaujant laidojimo direktoriui Y. Zaporackienei, įvyko atsisveikinimas. Atsisveikinimo žodį tarė kuopos pirm. Bronius Valiukėnas, o šeimos vardu — Albertas Misiūnas.

Zelma buvo pavyzdinga ir

darbšti šeimos motina. Užaugino gausią šeimą. Visada rūpino, si ir daug dirbo ruošiant paren-ginus šaulių kuopoje, tad ver-ta pagarbos.

Liko nuliūdęs mylimas vyras Petras ir šeima, giminės Lietuvoje bei draugai Amerikoje. Zelma, ilsėkis ramybėje.
Ant. Sukauskas

TRUMPAI

William Zilly, gyv. Bridge-porte, Chicagoj, lankėsi Naujienose, pratęsė prenumeratą metams ir parėmė Naujienas 25 doleriais.

Ačiū už aplankymą ir paramą.

Antono Rinkaus marti Donna Rinkus, iš Brooklyn, Mich., rašo: "Uošvis artėja prie 97 metų. Kiekvieną dieną jis laukia Naujienų, kad galėtų sužinoti kas darosi pasaulyje. Deja, paštas neatneša Naujienų jam kiekvieną dieną, o atneša jų tris egzempliorius iš karto".

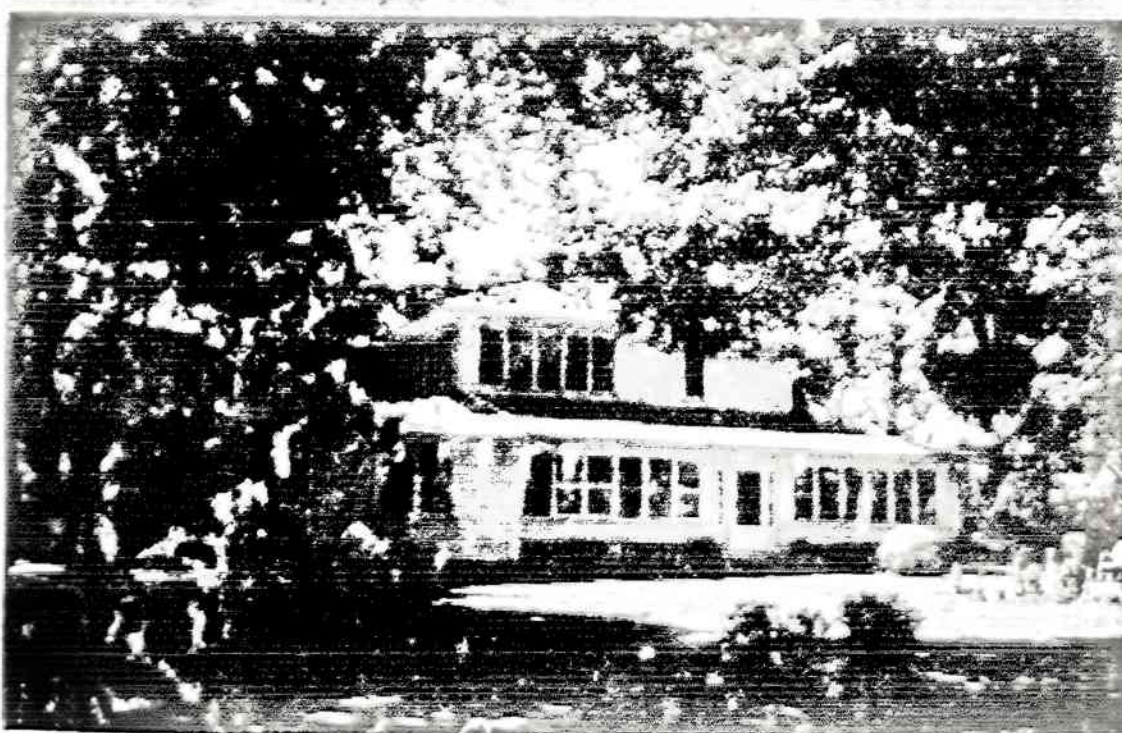
Paštas ima pinigų už kiekvienos dienos pristatymą, bet savo pareigų neatlieka. Anksčiau paštas daug geriau atlikdavo savo pareigas.

Linkime Antanui Rinkui sulaukti šimtmečio.

Sekantieji skaitytojai pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir parėmė Naujienas

\$15 — P. Simelaitis, iš Hamilton, Ont.;

po \$10 — Stasys Pulkauninkas, iš Marquette Parko, ir Aleksas Ūrbonas, iš St. Petersburg Beach, Fla.;

Ponų Karaičių "Gintaro" vasarvietė Union Pier, Mich.

po \$5 — Juozas Bružas, iš Hot Springs, Ark., Vincas Jonkaitis, iš Marquette Parko, B. Novickis, iš Cicerò, Ill., Kazys Škėma, iš Detroit, Mich., Kazys Vaitytis, iš St. Petersburg Beach, Fla., ir Vilius Varakojis, iš Marquette Parko.

Širdingai dėkojame visiems.

Biržėnų klubo gegužinė įvyks liepos mėn. 31 d., sekmadienį, 12 val. Vyčių salėje ir sodelyje, 47th ir Campbell gatvių kampas. Bus įvairaus lietuviško maisto ir veiks baras. Dovanų paskirstyme laimėsite biržietiško alaus bačką ir daug įvairių vertingų dovanų. Gros geras orkestras. Valdyba kviečia visus linksmai praleisti sekmadienio popietę su biržėnais.

Pavergtoji Lietuvoj

PAVERGT. LIETUVOJE ... SPORTINIŲ FILMŲ FESTIVALIS

Šįmet Kaune įvyks sportinių filmų festivalis, kuriame filmus prisišvis visos Sov. Sąjungoje esančios kino studijos. Bus parodytos penkios valdybinės ir apie 50 dokumentinių juostų.

Lietuvos kino studija parodys tris filmus: Skrydis per Atlantą, Lituaniškos sparnai ir Aukso karštingė.

VAGYSTĖS KAUNO LITEKSO FABRIKE

Kauno Litekso vilnos audimo fabriko direktorius Gintautas Remeika "priėmė" į fabriką

dirbti J. Klusaitytę, kuri nedirbo, bet jos algą pasisavindavo pats direktorius. Susitaręs su kitais tarnautojais, vogė verpalus ir darė kitus nusikaltimus.

Aukščiausio teismo baudžiamųjų bylų kolegija "nubaudė pagal įstatymą" G. Remeiką, V. Dulinską, O. Grėbauskienę, A. Vilkeliene ir A. Milkevičių. Tiesa smulkiau aprašo padarytus nusikaltimus, bet nenurodė bausmės dydžio.

LAISKAI REDAKCIJAI

"Sūduvos" kolūkietė S. Mikulskienė rašo Valstiečių Laikraščio redakcijai:

—Kur gauti polietilinės plėvelės šiltnamiams apdengti?

Ūkininkų prekių parduotuvėse į šį klausimą atsako trumpai: "baldu parduotuvėje" Deja, baldu parduotuvėje jos taip pat nėra. Kapsuko rajone polietilinė plėvelė prekiauja spekuliantai, imdami keliskart brangiau. Žinoma, jie nesako, iš kokios parduotuvės ar bazės ima šį "deficitą".

Ar negalima būtų taip sutvarkyti prekybą polietileno plėvele, kad ją gautų kolūkiečiai, auginantys ankstyvasias daržoves? Kad šių prekių būtų galima įsigyti kaimo parduotuvėje? (E.L.)

• Giliausia vieta pasauliulyje randama Pietų Afrikos aukso kasyklose. Gilumas, kurį žmogus yra pasiekęs — 12,426 pėdos; žemiau žemės paviršiaus. Tokia giluma pati giliausia pasauliulyje.

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINŲ IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVING PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAL

VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

KAM MOKĖTI NUOMĄ? GERIAU ŠKOLA.

Gražus mūrinis, 5 kamb., 2 mieg. rūšys ir aukšta pastogė. Garažas. 30 pėdų sklypas. 71-ma ir Francisco, Nebrangus.

2 butų medinis — 5 ir 4 kamb. Didelė pastogė. Garažas. Arti mokyklų, Brighton Parke. \$35.000. Mazas įmokėjimas, savininko paskola.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX 2951 W. 63rd St. Tel: 436-7878

BY OWNER — ST. THOMAS MORE

Vic. 83rd & California 3 bedroom brick bi-level, 1 1/2 ceramic baths. Remodeled kitchen. Cathedral wood beamed ceilings living-dining area. Cent. air. All appliances included. 2 car brick garage. Other extras. \$69,500. Call 476-1590

HELP WANTED — FEMALE Darbininkių reikia

NAMU PRIEŽIŪRAI Valyti, skalbti ir bent kiek virti. Tris dienas: pagedaujama pirmadieni, trečiadieni ir ketvirtadieni. Atidi patikima, nerūkanti. 68th St. pietų Chicagoeje, arti ežero. Skambinti angliškai 324-0071

REPAIRS — IN GENERAL Įvairūs Taisyimai

TAISO ORO VESINTUVUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS BEI KROSNIS. Herman Dečkys Tel. 585-6624

JOHN GIBAITIS

Advokatu įstaiga 6247 S. Kedzie Ave. (312) 776-8700

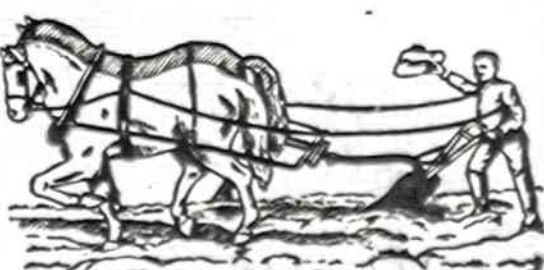
KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRADO ŠULCO paruošta, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sūduvos" leista knyga su legališkominis formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijoje

"LIUCIJA"

Miko Šileiko apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta. Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas auterį: 6729 So. Campbell Ave. Chicago, Ill. 60629.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI Turfu Chicagos mieste leid Dirbu ir užmėsčiuose, gre garantuoti ir sąžiningai KLAUDIUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

DEMESIO 62-80 METU AMŽ VAIRUOT Tikrai \$120 pusmėšliu automo Liability apdraudimas pagal kams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4645 So. Ashland Ave. Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų šių stogus. Už darbą ga tuojame ir esame apdrau ARVYDAS KIELA 6557 S. Tolman Avenue Chicago, Ill. 60629 434-9655 ar 737-17

A. TVERAS Laikroviai ir brangenybė Pardavimai ir Taisyimas 2646 West 69th Street Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuv ir kitus kraštus P. NEDAS, 4059 Azteher Ave Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-3

M. ŠIMKUS Notary Public. INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-74 Taip pat daromi vertimai, gimniškietimais, pildomi pilietybės p šymai ir kitokie blankai.

Homeowners Insurance Good service/Good price F. Zapalis, Agent 3208 1/2 W. 95th St. Everg. Park, Ill. 60642 - 424-8654 State Farm Fire and Casualty Company Home Office: Bloomington, Illinois

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS Darbo valandos: Kasdien: nu 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadien: nuo 9 val. r. iki 12 val. ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

ADVOKATU DRAUGIA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniai pagal susitarimą. 606 S. Kedzie Ave. Chicago, Ill. 60629 Tel.: 778-8000

PIRKITE JAV TAUPYMO ŽON

Ilgametis patyrimas — sąžiningas darbas Jel ruošiatės keliauti — kreipkitės į Lietuvų Įstaigą:

American Travel Service Bureau 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643 Telef. 312 238-9787

STASYS ŠAKINIS LIETUVIS DAŽYTOJAS

Dažo namus iš lauko ir iš vidaus. Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St. (Town of Lake)

Skambinti YA 7-9107

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicagos lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15.

Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi

DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)

Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St. Chicago, IL 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunas dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00 Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŪS ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdingai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėdant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

JAU ATSPAUDINTA

J. KLAUSEIKIO KNYGA BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos. Kaina — \$3, persiuntimas paštą — \$1.

KNYGĄ IŠLEIDŲ CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą, arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,

2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039